

GLOSAR

de termeni în domeniul azilului

pentru colaboratorii Poliției de frontieră și
profesioniștii implicați în procedura de primire a
cererilor de acordare a azilului în Republica Moldova

© 2017 Asociația Obștească "Centrul de Drept al Avocaților,,
Dreptul exclusiv de publicare aparține A.O. "Centrul de Drept al Avocaților,,.

Glosarul de Termeni în domeniul azilului are drept scop, îmbunătățirea înțelegerii corecte a noțiunilor utilizate în domeniul azilului.

Glosarul este destinat tuturor profesioniștilor din domeniu.

Având în vedere faptul că mulți termeni sunt specifici domeniului azilului, utilizarea lor corectă este nu numai utilă, dar și necesară pentru înțelegerea fenomenului azilului și tratarea persoanelor cu respect.

Autori:

Octavian TROSCENCO

Veaceslav ROPOT

Coordonator:

Natalia Poștaru – coordonator de proiect.

Această publicație a fost pregătită cu sprijinul UNHCR în Moldova și nu poate fi privită ca o expresie a poziției oficiale a UNHCR.

INTRODUCERE

Migrația persoanelor constituie un proces de circulație intens care se realizează încă din cele mai vechi timpuri, oamenii fiind nevoiți din diferite motive să își schimbe locul de trai și îndeletnicirile deplasându-se dintr-un teritoriu al statului în altul sau traversând frontierele altor entități statale.

Unii dintre ei au ales să migreze din motive personale, în speranța unui viitor mai prosper și o situație economică mai stabilă.

Alții însă au fost impuși de a părăsi locul de trai în mod spontan și necondiționat, abandonând cele mai scumpe valori spirituale, materiale și morale fapt care se datorează conflictelor militare interne sau interstatale.

Alteori migrația forțată a persoanelor se datorează marginalizării intenționate a unor cetățeni din partea mării majorități a populației statului din care aceștia provin, de către partidele politice care instituie anumite doctrine sau grupări care impun forțat propriile reguli în diferite sfere ale vieții.

Asemenea categorii de migranți sunt persecutați de cele mai multe ori pe motive (de ordin politic, social, orientare sexuală, gen, rasă, religie etc.)

Din aceste considerente, pentru a proteja aceste categorii de persoane care sunt supuși unor riscuri reale de a fi maltratați sau chiar lipsiți de viață, statele au implementat și continuă să dezvolte instituția „azilului”.

Pentru a transpune în practică în mod eficient instituția azilului, statele antrenează zeci de funcționari, și diferite autorități publice care contribuie la realizarea scopurilor acesteia.

Din rândurile acestor funcționari fac parte inclusiv colaboratorii Poliției de frontieră și profesioniștii implicați în examinarea cererilor de azil și acordarea protecției internaționale în Republica Moldova, care zi de zi interacționează cu diferiți termeni specifici domeniului dat.

De aceea pentru a facilita o asimilare mai ușoară a noilor noțiuni din domeniul azilului pe care statele le-au introdus în circulație, precum și în scopul completării noțiunilor deja existente, a fost elaborat prezentul glosar.

Autorii acestei broșuri nu s-au limitat doar la actele normative interne ale Republicii Moldova care reglementează instituția azilului, dar au apelat la diferite instrumente internaționale (printre care directive, convenții), suplimentar s-au inspirat din conținutul altor ghiduri internaționale create de diferite organizații internaționale specializate pe probleme de azil.

Suntem în speranța, că prezentul glosar va ușura considerabil munca celor implicați în procedura de azil, contribuind la o asimilare rapidă și comodă a termenilor specifici acestui domeniu.

Cu respect,

Autorii glosarului: Veaceslav Ropot și Octavian Troscenco!

ACRONIME

BESA	Biroul European de Sprijin în domeniul Azilului (EASO)
BMA	Biroul migrație și azil
CDA	Centrul de Drept al Avocaților
CEDO	Convenția Europeană privind Drepturile Omului
DAI	Direcția azil și integrare
ECRE	Consiliul European pentru Refugiați și Exilați
EDAL	Baza de date europeană a dreptului de azil
EMN	Rețeaua Europeană de Migrație (European Migration Network)
IGPF	Inspectoratul Național al Poliției de Frontieră
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONU	Organizația Națiunilor Unite
RM	Republica Moldova
SIS	Serviciul de Informații și Securitate
SV	Serviciul Vamal
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

A

ACCES IN TERITORIU

Drept asigurat oricărui străin aflat la frontiera de stat, din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau verbal, din care să rezulte că acesta solicită protecție în Republica Moldova. Solicitanții de azil nu vor fi sancționați pentru intrare sau ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: art. 9 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Reprezintă un drept al beneficiarului de protecție internațională de a fi încadrat în învățământul preșcolar, primar și superior (grădiniță de copii, școală primară, gimnaziu, liceu, școală profesională, colegiu, universitate) în aceleași condiții ca cetățenii Republicii Moldova.

Sursa: art. 29 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; art. 9 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014.

Sinonim: încadrarea; admiterea la orice formă de învățământ.

ACCESUL LA PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Un drept al beneficiarului unei forme de protecție/solicitantului de azil de a fi angajat de persoane fizice sau juridice, de a exercita profesii libere, de a desfășura activitate de întreprinzător în conformitate cu legislația în vigoare.

Sursa:

1. art.12 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.
2. art.2 din Legea R.M nr. 102 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Sinonim: dreptul la muncă.

ACCESUL LA PROCEDURĂ

Obligația autorităților competente să asigure oricărui străin, aflat pe teritoriul Republicii Moldova sau la frontiera de stat, la înregistrarea cererii de azil și examinarea acesteia în conformitate cu principiile și garanțiile prevăzute de Legea privind azilul în Republica Moldova.

Sursa: art.41 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

ACOMODARE SOCIOCULTURALĂ

Reprezintă însușirea de către străini a unor cunoștințe generale despre societatea, cultura, economia și istoria Republicii Moldova, necesare pentru

acomodare în societate. Pentru facilitarea acestui proces se organizează cursuri specializate.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

ACT DE CĂLĂTORIE

Orice tip de document ce acordă dreptul pentru trecerea frontierei de stat persoanelor și mijloacelor de transport, prevăzut de actele legislative în vigoare, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: document, pașaport.

ACT DE TERORISM

Acte infracționale săvârșite în scopul intimidării grave a populației, sau în scopul obligării ilegale a unui Guvern sau a unei organizații internaționale să îndeplinească sau să se abțină de la îndeplinirea unui act, sau în scopul destabilizării grave sau a distrugerii structurilor politice, constituționale, economice sau sociale fundamentale ale unei țări sau organizații internaționale.

Sursa: pct.8 din Ghidul privind Abordarea Comună în Lupta Împotriva Terorismului adoptat la data de 21 Septembrie 2001 de către Consiliul European.

ACTELE CONSIDERATE CA FIIND O PERSECUȚIE

Să fie suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu se pot face derogări potrivit art.15 alin.(2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950. Actele de persecuție care pot fi calificate ca atare potrivit Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova pot să ia forma: a) actelor de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; b) măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii sau care sunt aplicate într-o manieră discriminatorie; c) acuzării sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate; d) imposibilității rejudecării ca urmare a unei pedepse discriminatorii sau disproporționate; e) acuzării sau pedepsirii ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci când îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvârșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17 a Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; f) abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva unor persoane din motive de gen sau abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva minorilor.

Sursa: art.45 alin.1-2 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

ACȚIUNE DE FRONTIERĂ

Misiune de nivel tactic, la care poate participa echipa mobilă, efectuată potrivit unei dispoziții de serviciu emise în baza planificării curente sau a unei alerte stabilite în procesul de analiză a riscurilor.

Sursa: pct. 3 din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 752 din 20.09.2013 pentru aprobarea regulamentului privind echipele mobile ale Poliției de Frontieră și completarea Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13.05.2009.

ADEVERINȚĂ PROVIZORIE

Un document de identitate temporar ce permite străinului care a solicitat azil într-un punct de trecere a frontierei de stat sau la organul de poliție de a se deplasa până la Direcția azil și integrare.

Sursa: art.32 alin.5 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: document de identitate.

AERONAVĂ

Orice aparat care se menține în atmosferă ca urmare a reacțiilor aerodinamice, altele decât reacțiile aerului cu suprafața terestră.

Sursa: art. 3 din Legea R.M aviației civile nr. 1237 din 09.07.1997.

Sinonim: vehicul aerian, aerovehicul, aeromobil, navă.

AEROPORT INTERNAȚIONAL

Orice aeroport de pe teritoriul Republicii Moldova desemnat de către Guvern ca aeroport de intrare și de ieșire pentru traficul aerian internațional, unde se îndeplinesc formalitățile de frontieră, vamale, de sănătate publică, fitosanitare și veterinară, precum și orice alte proceduri similare.

Sursa: art. 3 din Legea R.M aviației civile nr. 1237 din 09.07. 1997.

AFLUX MASIV ȘI SPONTAN DE PERSOANE STRĂMUTATE

Intrare pe teritoriul Republicii Moldova a unui număr mare de persoane care vin dintr-o țară sau dintr-o zonă geografică specifică și care depășesc capacitatea Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil de soluționare a cererilor individuale privind recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției umanitare în condițiile și în termenele prevăzute de lege.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

AGENȚII DE PERSECUȚIE SAU VĂTĂMĂRI GRAVE

Orice persoană care, cauzează persecuție, așa ca:

a) statul;

b) partidele sau organizațiile care au sub control statul sau o parte importantă din teritoriul statului;

c) agenții neguvernamentale, în cazul în care se poate demonstra că statul sau partidele care dețin controlul, inclusiv organizațiile internaționale, nu pot sau nu doresc să acorde o protecție solicitantului.

Sursa: art.47 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: actori, grupuri ai persecuției și vătămări grave.

AGENȚII DE PROTECȚIE

Orice entitate care acordă protecție efectivă, de lungă durată și dispune de un sistem juridic eficient care permite descoperirea, urmărirea penală și sancționarea acțiunilor împotriva persecuției sau vătămărilor grave, cum ar fi:

a) statul;

b) partide sau organizații, inclusiv organizații internaționale care controlează statul sau o parte importantă din teritoriul acestuia.

Sursa: art.47 1 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: actori, entități de protecție

ANGAJAMENT DE INTEGRARE

Acordul semnat, în formă scrisă, între un străin și autoritatea competentă pentru străini, pentru a participa la un program de integrare.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

ANULAREA STATUTULUI DE REFUGIAT

O decizie de invalidare a recunoașterii statutului de refugiat care nu ar fi trebuit recunoscută, din următoarele motive:

(a) recunoscut în baza unor declarații și/sau documente false care au fost luate în considerare la examinarea cererii de azil și care au fost decisive pentru recunoașterea statutului;

(b) după recunoașterea statutului de refugiat, străinul a săvârșit una din faptele pentru excluderea de la statutul de refugiat;

(c) există motive rezonabile de a-l considera pe străinul căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat un pericol pentru securitatea Republicii Moldova;

(d) ca urmare a faptului că străinul căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă pentru o infracțiune deosebit de gravă, reprezintă o amenințare pentru securitatea Republicii Moldova.

Sursa: art.82 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: revocare

APATRID

Persoana care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legislației acestora.

Sursa: art.1 al Convenției ONU privind statutul apatrizilor 1954; art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: persoana fără cetățenie

APĂ DE FRONTIERĂ

Porțiunea de apă curgătoare sau stătătoare pe care trece linia frontierei de stat.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: apă a unui râu, lac.

APLICARE A ARMEI DE FOC

Efectuare a unei împușcături asupra țintei.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Sinonim: folosire, utilizare

ATAC

Acțiuni directe, imediate, materiale și reale, îndreptate împotriva subiecților legii sau împotriva unei terțe persoane, asupra clădirilor, încăperilor, obiectivelor și mijloacelor de transport, acțiuni care, în mod evident, pot pune în pericol viața și sănătatea oamenilor, precum și integritatea bunurilor atacate.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Sinonim: ofensivă, agresiune, asalt.

ATAC ARMAT

Atac sau rezistență efectuată cu ajutorul armelor de orice construcție, al mijloacelor speciale ori al obiectelor, substanțelor și mecanismelor care realmente pot cauza decesul, pot dăuna sănătății oamenilor ori pot provoca pagube materiale considerabile.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Sinonim: ofensivă, agresiune, asalt cu aplicarea armei.

ATACAREA DECIZIEI

Mijloc procedural prin intermediul căruia persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ

și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea de azil, este în drept să sesizeze instanța de judecată competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a deciziei și repararea pagubei cauzate.

Sursa: art.17 alin.3-4 din Legea R.M nr. 793 din 10.02.2000 contenciosului administrativ; art.65 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: contestare, apel, recurs

ATENTAT LA SECURITATEA PERSONALĂ

Apropiere a presupusului delincvent, după ce a fost somat să se oprească și/ sau să ocupe o poziție inofensivă ori în cazul unui atac armat, de subiectul legii la o distanță care, potrivit circumstanțelor apărute, generează un pericol real pentru viața și sănătatea acestuia.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

AUTORITATE CENTRALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniul protecției copilului.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Sinonim: reprezentant, instituții.

AUTORITATE COMPETENTĂ PENTRU STRĂINI

Structură specializată (Biroul migrație și azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne) care exercită atribuții cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova, precum și cu privire la gestionarea evidenței străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere în Republica Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

AUTORITATE TUTELARĂ

Autoritate publică care are menirea să întreprindă toate măsurile necesare pentru asistarea și susținerea copiilor și a familiilor lor cu scopul prevenirii separării copilului de familie sau, în unele cazuri, pentru (re) integrarea în familie. Autoritatea tutelară locală se referă la primarii satelor (comunelor) și a orașelor, în timp ce autoritatea tutelară teritorială se referă la secțiile/ direcțiile raională de asistență socială și protecție a familiei.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

AUTORITATE TUTELARĂ LOCALĂ

Primarii de sate (comune) și de orașe.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Sinonim: reprezentant, instituții, persoane de nivel local

AUTORITATE TUTELARĂ TERITORIALĂ

Secțiile/direcțiile asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția copilului Chișinău. În municipiile Bălți și Chișinău autoritățile tutelare teritoriale exercită și atribuțiile de autoritate tutelară locală, cu excepția unităților administrativ-teritoriale autonome din componența acestora, în cadrul cărora atribuțiile de autoritate tutelară locală sânt exercitate de primarii unităților administrativ-teritoriale respective.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Sinonim: reprezentant, instituții, persoane/nivel teritorial.

AUTORIZAREA TRECERII FRONTIEREI DE STAT

Constă în recunoașterea legalității privind trecerea frontierei de stat de către persoane, mijloace de transport, trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor și a altor bunuri.

Sursa: art.15 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: permisiune

AVIZ PENTRU REÎNTREGIREA FAMILIEI

Act eliberat de autoritatea competentă pentru străini la solicitarea cetățenilor Republicii Moldova domiciliați în Republica Moldova sau a străinilor având drept de ședere în Republica Moldova în condițiile Legii nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în R. Moldova și care constituie una din condițiile de obținere a unei vize de lungă ședere în scop de reîntregire a familiei solicitantului de aviz.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

AZIL

1.Instituție juridică prin al cărei intermediu Moldova oferă protecție internațională, protecție temporară sau azil politic.

2.O formă de protecție acordată de un stat pe teritoriul său, bazată pe principiul nereturnării și recunoașterii drepturilor refugiatului la nivel internațional și național ce se oferă unei persoane care nu este în măsură să caute protecția în țara a cărei cetățenie o deține sau în care își are reședința, în special din teama de a nu fi persecutat din motive de rasa, religie, naționalitate, origine socială sau opinii politice.

Sursa: 1. art. 3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; 2. pag.32 din Glosarul “Azil și Migrație” versiunea 3.0 a Rețelei Europene de Migrație, 2014.

AZIL POLITIC

Protecție excepțională acordată de către Președintele Republicii Moldova străinului care au deținut funcții politice, diplomatice sau de interes public în alte țări sau în organismele internaționale, persoanelor care au demonstrat un deosebit atașament, respect și interes pentru Republica Moldova sau altor personalități marcante, persecutate în țara lor de origine.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; pct.2 din Decretul pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea azilului politic de către Președintele Republicii Moldova, nr. 1506 din 31.10.2003.

B

BENEFICIAR DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ

Cetățean străin sau apatrid căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat protecție umanitară.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: beneficiar al unei forme de protecție.

BENEFICIAR DE PROTECȚIE UMANITARĂ

Străinului căruia i s-a acordat protecția umanitară în temeiul art. 18 din Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sursa: art.18 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: beneficiar al unei forme de protecție.

BENEFICIUL DUBIULUI

Principiu acordat în examinarea cererii de azil, în cazul în care motivele invocate în cererea, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu pot fi probate cu documente sau dovezi, dar solicitantul de azil a depus toate eforturile pentru a susține cererea sa, considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

BULETIN DE IDENTITATE PENTRU BENEFICIARII DE PROTECȚIE UMANITARĂ

Un act de identitate care se eliberează persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară, inclusiv copiilor acestora, și este valabil doar pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa:

- 1.art.1 din Legea R.M nr. 273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.
2. punctul 5 , subpunctul 5 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 451 din 19.06.2017 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele

BULETIN DE IDENTITATE PENTRU REFUGIAȚI

Un act de identitate care se eliberează persoanelor cărora li s-a acordat statut de refugiat, inclusiv copiilor acestora, și este valabil doar pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa:

- 1.art.1 din Legea R.M nr. 273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.
2. punctul 1, subpunctul 1 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 626 din 28.06.2005 cu privire la actele de identitate ale refugiaților.

BULETINUL DE IDENTITATE PENTRU APATRIZI

Document care se eliberează apatrizilor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid, precum și celor cărora li s-a acordat dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova pentru întrebuințare pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: art. 1 și art. 3 din Legea R.M nr. 273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Sinonim: document, act de identitate.

C**CAZURI SPECIALE**

Reprezintă străinii care au posibilități limitate de întreținere pe teritoriul Moldovei. Din această categorie fac parte - minorii neînsoțiți, familiile cu copii în care există doar un părinte, familiile cu trei sau mai mulți copii aflați la întreținere, persoanele cu dezabilități, persoanele care au atins vârsta de pensionare.

Sursa: art.6 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: persoane vulnerabile.

CENTRU DE CAZARE

1. Spațiu destinat acomodării temporare a solicitanților de azil și a beneficiarilor de protecție internațională.
2. Locul de trai temporar destinat pentru cazarea solicitanții de azil sau bene-

ficiarii de protecție internațională, pe parcursul soluționării procedurii de azil.

Sursa:

1. art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova; Hotărârea Guvernului nr. 1023 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului de cazare.
2. art.2, lit.f) din Directiva 2003/9/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre.

Sinonim: facilități de cazare, centru de primire

CENTRU DE INTEGRARE

Centru specializat, aflat în subordinea autorității competente pentru străini, fiind un serviciu partajat, destinat activităților de integrare, consiliere, informare și asistare a străinilor.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în R. Moldova.

CENTRU DE PLASAMENT TEMPORAR AL STRĂINILOR

Structură specializată, administrată de autoritatea competentă pentru străini, destinată cazării temporare a străinilor declarați indezirabili sau împotriva cărora s-a dispus măsura returnării ori expulzării și care au fost luați în custodie publică.

Sursa: art.65, alin.2 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: detenție

CENTRU NAȚIONAL DE COORDONARE

Subdiviziune specializată din cadrul Inspectoratului Național al Poliției de Frontieră care coordonează activitatea echipelor mobile, în baza rezultatelor analizei riscurilor și a tabloului situațional.

Sursa: punctul 3 din Regulamentul privind echipele mobile ale Poliției de Frontieră aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 752 din 20.09.2013 pentru aprobarea regulamentului privind echipele mobile ale Poliției de Frontieră și completarea Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13.05.2009.

Sinonim: substructură, componentă a unei autorități cu anumite competențe

CERERE ABUZIVĂ

Cererea prin care solicitantul a indus în eroare autoritățile în ceea ce privește identitatea sau cetățenia sa, autenticitatea documentelor sale, prezentând informații sau documente false ori tăinuind informații și documente relevante care ar fi putut avea o influență nefavorabilă asupra deciziei; a depus cerere numai pentru a amâna sau a împiedica punerea în executare a unei decizii anterioare sau iminente care ar conduce la expulzarea sa.

Sursa: art.63, alin.1 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

CERERE DE AZIL

Manifestare de voință exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, din care să rezulte că se solicită o formă de protecție pe teritoriul Moldovei.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

CERERE EVIDENT NEFONDATĂ

Cererile în cazul în care solicitantul a făcut declarații incoerente, contradictorii, puțin plauzibile sau insuficiente, care fac, în mod cert, neconvingătoare afirmația sa că a fost supus unor persecuții; a depus o cerere nouă în care nu invocă noi elemente cu privire la situația sa personală sau schimbări din țara sa de origine.

Sursa: art.63, alin.2 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

CERINȚE PRIVIND EXAMINAREA CERERII

Obligațiile care trebuie îndeplinite de către autoritățile de stat la examinarea cererilor de azil. Cererea de azil se examinează: individual, obiectiv și imparțial, prin evaluarea informațiilor precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine a solicitantului de azil.

Sursa: art.43 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

CERTIFICAT DE CONFIRMARE AL SOLICITANTULUI STATUTULUI DE APATRID

Act al autorității competente pentru străini din Republica Moldova, eliberat solicitantului statutului de apatrid, care identifică acest solicitant și confirmă domiciliul acestuia pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: art. 3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în R. Moldova.

Sinonime: act, document

CLAUZELE DE EXCLUDERE DE LA ACORDAREA PROTECȚIEI UMANITARE

Circumstanțe nefavorabile în temeiul cărora un străin este exclus de la acordarea protecției umanitare dacă există motive întemeiate să se creadă că:

a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o infracțiune împotriva umanității, așa cum sunt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în legislația penală a Republicii Moldova;

- b) a comis o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă de drept comun înainte de a intra pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) a comis fapte care sunt contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite, enunțate în Preambulul și în art.1 și 2 din Carta Națiunilor Unite;
- d) prezintă un pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea Republicii Moldova;
- e) a planificat, a facilitat sau a participat la săvârșirea unor acte de terorism, după cum sunt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Elementele constitutive ale infracțiunii menționate la alin.(1) lit. a)–c) prezintă un motiv de excludere a străinului de la acordarea protecției umanitare, dacă aceste fapte au fost comise în orice formă de participare, conform prevederilor legii penale a Republicii Moldova.

Sursa: art. 20 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

CLAUZELE DE EXCLUDERE DE LA RECUNOAȘTEREA STATUTULUI DE REFUGIAT

1. Circumstanțe nefavorabile în temeiul cărora un străin este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat dacă există motive întemeiate să se creadă că: a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o infracțiune împotriva umanității, așa cum sunt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în legislația penală a Republicii Moldova; b) a comis o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă de drept comun înainte de a intra pe teritoriul Republicii Moldova; c) a comis fapte care sunt contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite, enunțate în preambulul și în art. 1 și 2 din Carta Națiunilor Unite; d) a planificat, a facilitat sau a participat la săvârșirea unor acte de terorism, după cum sunt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; e) prezintă pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea Republicii Moldova. Elementele constitutive ale infracțiunii menționate prezintă un motiv de excludere a străinului de la recunoașterea statutului de refugiat, dacă aceste fapte au fost comise în orice formă de instigare sau participare, conform prevederilor legii penale a Republicii Moldova.

2. Oricare dintre prevederile Convenției de la Geneva din 1951 și Protocolul din 1967, cum ar fi articolele 1D, 1E și 1F, care neagă în mod obligatoriu beneficiile statutului de refugiat pentru persoane care beneficiază deja de protecție ONU sau națională sau persoanele despre care există motive întemeiate să se creadă că ei au săvârșit o crimă de război, o crimă împotriva umanității, o crimă gravă crima non-politică sau acte contrare scopurilor și

Principiilor ONU (de exemplu, persecuția celorlalți).

Sursa: art. 18 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; art. 1F al Convenției privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva în 1951.

CLAUZELE DE INCLUDERE

Clauzele reglementate în Convenția de la Geneva din 1951 care definesc criteriile necesare a fi îndeplinite de către o persoană pentru ai fi recunoscut statutul de refugiat.

Sursa: pag.9 din Glosarul de termeni UNHCR.

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE AL FUNCȚIONARULUI PUBLIC CU STATUT SPECIAL DIN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

Un act care reglementează conduita acestuia în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și în afara îndeplinirii acestora având drept scop ghidarea comportamentului funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, astfel încât aceștia să respecte valorile morale și profesionale, principiile și normele de conduită, contribuind la prevenirea corupției și crearea unui climat de încredere în societate.

Sursa: pct.1-2 din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Sinonime: act normativ, ansamblu de reguli, culegere sistematică.

COMUNITATEA GAZDĂ

Comunitatea care găzduiește un număr mare de refugiați sau persoane deplasate intern, de regulă în tabere pentru refugiați sau integrați direct în localități.

Sursa: pag. 11 din UNHCR Glossary of Terms (Glosarul de termeni al UNHCR).

CONFIDENȚIALITATE

Obligația nedivulgării informațiilor către presupuși persecutori atunci când se culeg informații, în mod individual, despre solicitanții de azil. Această obligație revine tuturor autorităților și organizațiilor care desfășoară activități în domeniul azilului, terților care sunt implicați în procedura de azil sau care intră accidental în posesia unor astfel de date legate de identitatea persoanei.

Sursa: Rezoluția Adunării Generale 428(V), 14 decembrie 1950, UNHCR; art.13 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova.

CONFIRMAREA DREPTULUI DE AFLARE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Act al autorității competente pentru străini prin care unor categorii de străini li se acordă dreptul de a se afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen cumulativ mai mare de 90 de zile.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonime: act de aprobare, recunoaștere, întărire, adevărire a unui drept

CONFISCARE A DOCUMENTELOR

Deposedere sub orice formă a persoanei supuse exploatării de documentele: pașaport sau buletin de identitate, orice fel de documente de călătorie.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

Sinonime: luare, sechestrare de acte

CONFLICT ARMAT

Se referă la situațiile care sunt marcate de către un nivel semnificativ sau răspândit de violență care afectează populația civilă.

Astfel de situații poate implica violența între actorii statali și non-statali, inclusiv organizații criminale și violența între diferite grupări din societate precum și între două sau mai multe state.

Sursa: Principii Directoare privind Protecția Internațională nr. 12 – Cererile privind recunoașterea statutului de refugiat în situații de conflict armat și violență în temeiul Articolului 1A(2) din Convenția din 1951 și Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților.

Sinonime: situații de conflict armat și violențe

CONSILIER DE DECIZIE

1. Funcționar în cadrul DAI, responsabil de examinarea cererilor de azil – efectuează interviul; aduce la cunoștință drepturile și obligațiile privind procedura de azil; asigură că solicitantul prezintă cât mai concret posibil toate elementele relevante ale cererii sale de azil; determină credibilitatea solicitantului și evaluează dovezile prezentate de către solicitant.

2. Personalul autorității decizionale responsabil de examinarea și evaluarea unei cereri de protecție internațională care este competent să ia o decizie în primă instanță (inițială) pe marginea unui caz.

Sursa: art.6 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: ofițer de decizie

CONSIMȚĂMÂNTUL SUBIECTULUI DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Acordul dat, în formă scrisă sau electronică, prin care o persoană acceptă să

fie prelucrate datele care îl privesc.

Sursa: art.3 din Legea R.M Nr. 133 privind protecția datelor cu caracter personal.

Sinonim: acord

CONTROL AL FRONTIEREI

Activitate desfășurată la frontiera de stat, în conformitate și în scopurile prezentei legi, ca răspuns, în exclusivitate, la o intenție de a trece sau la un act de trecere a frontierei de stat și care constă în supravegherea frontierei și controlul trecerii frontierei.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova

Sinonim: verificare, supraveghere, analiză, inspectare, inspecție, revizie a frontierei.

CONTROL CORPORAL PREVENTIV

1.Controlul corporal preventiv asupra persoanei este o măsură preventivă ce constă în verificarea prin pipăire și observare a corpului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte unei persoane, fără a se scăpa din vedere controlul oricărui alt articol de îmbrăcăminte sau accesoriu ce aparține persoanei în cauză .

2.Este o formă excepțională de control, care poate fi efectuat dacă există destule temeiuri pentru a presupune că persoana care trece frontiera vamală sau care se află în zona de control vamal ori în zona de tranzit din aeroportul internațional are legătură directă sau indirectă cu mărfurile, vehiculele sau încăperile care constituie obiectul controlului efectuat de către echipa mobilă, are asupra sa și nu prezintă lucruri ce pot constitui obiectul contravențiilor sau infracțiunilor prevăzute de legislația Republicii Moldova sau de acordurile internaționale la care aceasta este parte.

Sursa:

1.pag.30 din GHIDUL DE INTERVENȚIE PROFESIONALĂ, editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București – 2008;

2. art.194 din CODUL VAMAL al Republicii Moldova din 20.07.2000.

Sinonim: examinare corporală, percheziție.

CONTROL DE SECURITATE

Procedură de control cu ajutorul mijloacelor tehnice speciale sau procedură de control manual al aeronavelor, pasagerilor, membrilor echipajelor și altor persoane, bagajelor, încărcăturilor și proviziilor de bord în scopul depistării armelor, substanțelor explozive, altor obiecte și dispozitive periculoase, care pot fi folosite pentru comiterea actelor de intervenție ilicită.

Sursa: pct. 8 din Anexa nr. 1 la Hotărârea de Guvern a R.M nr. 1034 din 16.10. 2000 privind aprobarea Programului Național de facilitare a Transportului Aeriene.

Sinonim: verificare, supraveghere, analiză, inspectare, inspecție

CONTROL ÎN LINIA A DOUA

Control suplimentar al persoanelor (inclusiv corporal), al documentelor, obiectelor pe care le dețin, precum și al mijloacelor de transport, ce poate fi efectuat într-un loc special, separat de locul efectuării controlului în prima linie, conform actelor normative în vigoare.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: verificare, analiză, inspectare, inspecție.

CONTROL ÎN PRIMA LINIE

Control minim și amănunțit al persoanelor, obiectelor pe care le dețin, precum și al mijloacelor de transport, efectuat la trecerea frontierei de stat.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: verificare, analiză, inspectare, inspecție

CONTROL LA TRECEREA FRONTIEREI

Control efectuat la punctele de trecere a frontierei de stat pentru a garanta că persoanele, inclusiv mijloacele lor de transport și obiectele pe care le dețin, pot fi autorizate să intre pe sau să părăsească teritoriul Republicii Moldova; reprezintă un complex de măsuri efectuate de către Poliția de Frontieră – pentru a autoriza trecerea frontierei de stat de persoane și mijloace de transport, de către Serviciul Vamal – pentru a autoriza trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor și a altor bunuri și de către alte organe de control stabilite de lege.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: verificare, analiză, inspectare, supraveghere, inspecție

CONTROL VAMAL

Îndeplinirea de către organul vamal a operațiunilor de verificare a mărfurilor, a existenței și autenticității documentelor; examinarea evidențelor financiar-contabile; controlul mijloacelor de transport; controlul bagajelor și al altor mărfuri transportate; efectuarea de anchete și a altor acțiuni similare pentru a asigura respectarea reglementărilor vamale și alor norme aplicabile mărfurilor aflate sub supraveghere vamală.

Sursa: pct. 8 din Anexa nr. 1 la Hotărârea de Guvern a R.M nr. 1034 din 16.10. 2000 privind aprobarea Programului Național de facilitare a Transportului Aeriene.

Sinonim: verificare, supraveghere, analiză, inspectare, inspecție

CONTURUL CONTROLULUI DE STAT ASUPRA ACUMULĂRII, PĂSTRĂRII ȘI UTILIZĂRII RESURSELOR INFORMAȚIONALE PRIVIND PERSOANELE ȘI MIJLOACELE DE TRANSPORT CARE TREC FRONTIERA DE STAT

Reprezintă sistemul unic de stat care controlează resursele informaționale privind obiectele evidenței și este inclus în sistemele informaționale automatizate departamentale.

Sursa: pct.7, lit.a) din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră

Sinonim: sistem informațional, componentă a unui sistem informațional

CONTURUL EVIDENȚEI ȘI CONTROLULUI AUTOMATIZAT AL CAZURILOR DE ÎNCĂLCARE A LEGISLAȚIEI PRIVIND FRONTIERA DE STAT

Componentă a Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră ce reflectă evidența automatizată a persoanelor și mijloacelor de transport implicate în aceste cazuri, precum și controlul riscurilor. El are următoarele funcții: evidența și analiza datelor privind starea criminogenă la frontieră (persoanele, mijloacele de transport implicate, bunurile materiale), stocarea și păstrarea acestor date într-un spațiu unic; elaborarea metodologiei de identificare a riscului, identificarea potențialului risc și fixarea acestuia; identificarea și evidența cauzelor ce contribuie la încălcarea legislației frontaliere în vigoare; aprecierea și evidența pierderilor posibile în cazurile apariției potențialului risc, precum și pierderile cauzate de riscurile depistate; identificarea și evidența măsurilor de prevenire a riscului, minimalizarea lui și resursele necesare pentru aceasta; controlul practic și evidența măsurilor aplicate în contracararea și minimalizarea riscurilor la frontieră.

Sursa: pct.7 lit.e din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

Sinonim: sistem informațional, componentă a unui sistem informațional

CONTURUL EVIDENȚEI ȘI CONTROLULUI AUTOMATIZAT AL MIJLOACELOR DE TRANSPORT

Componentă a Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră ce reflectă evidența automatizată a mijloacelor de transport ce trec frontiera de stat. El are următoarele funcții: evidența mijloacelor de transport și a agregatelor numerotate introduse pentru prima dată în Republica Moldova; evidența mijloacelor de transport scoase definitiv de pe teritoriul Republicii Moldova; evidența mijloacelor de transport ce tranzitează frontiera pe rutele internaționale; controlul mijloacelor de transport cărora le este interzisă intrarea în/ieșirea din teritoriul Republicii Moldova; controlul actelor privind mijloacele de transport: certificatul de înregistrare al mijlocului de transport; permisul de conducere.

Sursa: Hotărârea de Guvern a R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, pct. 7 C.

Sinonim: sistem informațional, componentă a unui sistem informațional

CONTURUL EVIDENȚEI ȘI CONTROLULUI AUTOMATIZAT AL PERSOANELOR

Componentă a Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră ce cuprinde datele privind evidența și verificarea automatizată a persoanelor fizice care se deplasează peste frontiera de stat. El are următoarele funcții: înregistrarea și controlul intrării și ieșirii din țară a persoanelor fizice, în special a: cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și a apatrizilor cu domiciliul în Republica Moldova; cetățenilor străini și a apatrizilor sosiți în Republica Moldova pentru prima dată (în acest caz ei se iau în evidență inițială în Registrul de stat al populației, cu atribuirea numărului de stat de identificare a persoanei - IDNP, specificat conform uzanțelor internaționale ca abreviere a sintagmei din limba engleză “Identification Number of Person”); cetățenilor străini și a apatrizilor care trec repetat frontiera de stat; persoanelor fizice care trec frontiera de stat însoțite de alte persoane (fără documente proprii); controlul persoanelor fizice cărora le este interzisă intrarea în /ieșirea din Republica Moldova; controlul actelor prezentate de persoanele fizice.

Sursa: pct.7, lit.b) din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

Sinonim: sistem informațional, componentă a unui sistem informațional.

CONTURUL EVIDENȚEI ȘI CONTROLULUI AUTOMATIZAT AL SUPRAVEGHERII FRONTIEREI DE STAT

Componentă a Sistemului informațional integrat al Poliției de Frontieră ce reflectă evidența automatizată a supravegherii frontierei de stat. El are următoarele funcții: colectarea, procesarea și utilizarea datelor de natură generală, precum și a datelor obținute de Poliția de Frontieră pe cazuri individuale; fixarea și controlul operativ al procesului de supraveghere a frontierei; evidența colaboratorilor antrenați în supravegherea frontierei de stat; planificarea serviciului în regim nonstop; fixarea rezultatelor supravegherii frontierei de stat; automatizarea proceselor în activitatea subdiviziunilor responsabile de supravegherea frontierei de stat.

Sursa: pct.7 lit.d) din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

Sinonim: sistem informațional, componentă a unui sistem informațional.

CONVENȚIA EUROPEANĂ PENTRU DREPURILE OMULUI

CEDO este instrumentul legal regional adoptat sub auspiciile Consiliului

Europei. Prevederile sale sunt executorii pentru instanțele de judecată din R.M.

Sursa: Convenția nr. 1950 din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și a intrat în vigoare la 3 septembrie 1953.

COPIL

Persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea de exercițiu deplină;

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: minor

COPIL ABANDONAT

Copilul identificat ca fiind fără părinți sau fără alt însoțitor legal în cazul în care nu pot fi stabilite datele de identitate nici ale copilului, nici ale părinților lui;

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: minor

COPIL AFLAT ÎN SITUAȚIE DE RISC

Copil în privința căruia, ca urmare a evaluării, se constată una sau mai multe din situațiile următoare:

- a) copiii sînt supuși violenței;
- b) copiii sînt neglijați;
- c) copiii practică vagabondajul, cerșitul, prostituția;
- d) copiii sînt lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora de la domiciliu din motive necunoscute;
- e) părinții copiilor au decedat;
- f) copiii trăiesc în stradă, au fugit ori au fost alungați de acasă;
- g) părinții copiilor refuză să-și exercite obligațiile părintești privind creșterea și îngrijirea copilului;
- h) copiii au fost abandonați de părinți;
- i) în privința unuia dintre părinții copilului este instituită o măsură de ocrotire judiciară (ocrotire provizorie, curatelă sau tutelă).

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: minor

COPIL SEPARAT DE PĂRINȚI

Copilul lipsit efectiv de grija părinților în situații determinate de absența acestora, inclusiv în cazul plecării părinților la muncă peste hotare, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața sau sănătatea acestuia, precum și copilul cărui i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: minor

CORP DE OFIȚERI

Angajații Ministerului Afacerilor Interne care dețin grade speciale de la inspector la chestor general.

Sursa: pct.4 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului R.M nr. 460 din 22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Sinonim: angajați cu grade speciale inferioare (sublocotenenți, locotenenți și căpitani), superioare (maiori, locotenenți-coloneli și coloneli) și generali (generali).

CORP DE SUBOFIȚERI

Angajații Ministerului Afacerilor Interne care dețin grade speciale de la agent la agent-șef principal.

Sursa: pct.4 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului R.M nr. 460 din 22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Sinonim: angajați cu grade speciale inferioare (sublocotenenți, locotenenți și căpitani), superioare (maiori, locotenenți-coloneli și coloneli) și generali (generali).

CREDIBILITATE / EVALUAREA CREDIBILITĂȚII

Procesul de evaluare a informațiilor relevante și a dovezilor prezentate de către solicitant pe parcursul examinării cererii de azil, în vederea acordării unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

Trebuie să existe o corelație între declarațiile solicitantului, documentele prezentate și informația din țara de origine.

Sursa: 1.art.6 , alin.2, lit.e) din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; 2.pag.45 din Publicația „Dincolo de dovezi - evaluarea credibilității în sistemele de azil din Uniunea Europeană” a Înaltului Comisariat ONU pentru Refugiați, Reprezentanța Regională pentru Europa Centrală, mai 2013.

CRIMĂ DE RĂZBOI

Fapta penală gravă săvârșită pe timpul unui conflict armat prin încălcarea

regulilor de ducere a războiului prevăzute de dreptul internațional umanitar.

Sursa: art.8 din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale din 17.07.1998.

CRIMĂ ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII

Fapta gravă de violență, comisă pe scară largă de către indivizi, fie că aceștia sunt sau nu agenți ai statului, împotriva altor indivizi într-un scop esențialmente politic, ideologic, rasial, național, etnic sau religios, care poate să îmbrace una din următoarele forme:

- a) Asasinatul (omorul intenționat);
- b) Exterminarea;
- c) Aducerea în sclavie sau obligarea la muncă forțată;
- d) Deportarea, inclusiv epurarea etnică;
- e) Expulzările forțate;
- f) Orice alte acte inumane împotriva oricărei populații civile (tortura, violul, lipsirea de libertate etc);
- g) Persecuțiile pentru motive politice, rasiale sau religioase;
- h) Practica sistematică a disparițiilor forțate;
- i) Folosirea armelor nucleare și a altor tipuri de arme de distrugere în masă;
- j) Genocidul;
- k) Apartheidul.

Sursa: art.2-3 din Convenția din 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid; art.2 din Convenția din 1973 asupra eliminării și reprimării crimei de apartheid; Statutele tribunalelor internaționale penale pentru fosta Iugoslavie, respectiv pentru Ruanda, precum și Statutul Curții Penale Internaționale; Declarația Națiunilor Unite asupra interzicerii utilizării armelor nucleare și termonucleare, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a O.N.U. nr. 1653 (XVI) din 24 noiembrie 1961; Declarația asupra protecției oricărei persoane împotriva disparițiilor forțate (Rezoluția Adunării Generale a O.N.U. nr. 47/133 din 18 decembrie 1992).

CRIMINALITATE TRANSFRONTALIERĂ

Activitate infracțională desfășurată de o persoană sau de mai multe persoane pe teritoriul a cel puțin două state, prin care se aduce un prejudiciu valorilor sociale apărute de normele juridice.

Sursa: art.3 Legea nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: banditism, infracțiuni la frontieră

CULOAR DE FRONTIERĂ

Fâșie de teren situată de o parte și de alta a frontierei de stat, stabilită în

baza tratatelor încheiate de Republica Moldova cu statele vecine în scopul de marcarea a frontierei de stat cu semne de frontieră;

Sursa: art.3 din Legea nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: spațiu delimitat, porțiune a câmpului, fâșie.

CUSTODIE PUBLICĂ

Măsură de restrângere temporară a libertății de mișcare pe teritoriul Republicii Moldova pentru cetățenii străini aflați pe teritoriul țării. Măsura este dispusă de către instanța de judecată în privința străinului care nu a executat decizia de returnare; a trecut sau a încercat să treacă ilegal frontiera de stat; care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior; a cărui identitate nu a putut fi stabilită; care a fost declarată indezirabilă, precum și împotriva căruia a fost dispusă expulzarea.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: detenție

D

DATE CU CARACTER PERSONAL

Orice informație referitoare la o persoană care poate fi identificată sau neidentificată, direct sau indirect. Acestea pot fi numele și prenumele, adresa sau numărul de telefon, date referitor la activitatea de muncă, starea de sănătate.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 133 privind protecția datelor cu caracter personal.

DATORIA DE SERVICIU

Respectarea necondiționată a prevederilor jurământului pentru asigurarea legalității, ordinii și securității publice.

Sursa: pct. 5 din Hotărârea de Guvern a R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

DEBARCARE (DE LA BORDUL AERONAVEI)

Părăsirea aeronavei, după aterizarea acesteia, de către toate persoanele, cu excepția membrilor de echipaj și a pasagerilor care continuă călătoria cu aceeași cursă de tranzit.

Sursa: pct. 8 din Anexa nr.1 a Hotărârii de Guvern a R.M nr. 1034 din 16.10. 2000 privind aprobarea Programului Național de facilitare a Transportului Aeriene.

Sinonim: coborâre

DECIZIA PRIVIND ACORDAREA PROTECȚIEI UMANITARE

Act administrativ emis de autoritate competentă prin care solicitantului de azil i se acordă protecția umanitară. Decizia privind acordarea protecției umanitare trebuie să cuprindă și motivele nerecunoașterii statutului de refugiat. Decizia trebuie să fie comunicată de îndată solicitantului în scris, prin comunicare directă sau prin trimitere poștală la ultima lui adresă declarată.

Sursa: Legea nr. 200 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: decizie privind acordarea protecției internaționale/decizie pozitivă

DECIZIA PRIVIND RECUNOAȘTEREA STATUTULUI DE REFUGIAT

Act administrativ emis de autoritate competentă prin care solicitantului de azil i se recunoaște statutul de refugiat.

Decizia trebuie să fie comunicată de îndată solicitantului în scris, prin comunicare directă sau prin trimitere poștală la ultima lui adresă declarată.

Sursa: art.3 și art.19 din LEGEA R.M Nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: decizie privind acordarea protecției internaționale/decizie pozitivă

DECIZIA PRIVIND RESPINGEREA CERERII DE AZIL

Act administrativ emis de autoritate competentă prin care solicitantului i se respinge acordarea protecției internaționale (statutul de refugiat și protecția umanitară). În decizie se indică dreptul și termenul în care solicitantul poate contesta decizia, precum și obligația de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la expirarea termenului de 15 zile de la data rămânerii irevocabile a deciziei.

Sursa: art.3, art.17 și art.61 din Legea R.M Nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: decizie negativă

DISCRIMINARE DIRECTĂ DUPĂ CRITERIUL DE SEX

Orice acțiune care, în situații similare, discriminează o persoană în comparație cu o altă persoană de alt sex, inclusiv din cauza sarcinii, maternității sau paternității.

Sursa: art.3 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

DISCRIMINARE DUPĂ CRITERIUL DE SEX

Orice deosebire, excepție, limitare ori preferință având drept scop ori consecință limitarea sau intimidarea recunoașterii, exercitării și implementării pe bază de egalitate între femei și bărbați a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

DISCRIMINARE INDIRECTĂ DUPĂ CRITERIUL DE SEX

Orice acțiune, regulă, criteriu sau practică identică pentru femei și bărbați, dar cu efect ori rezultat inegal pentru unul dintre sexe, cu excepția acțiunilor afirmative;

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

DIVERSITATE CULTURALĂ

Cultura poate avea diverse forme în dependență de timp și spațiu. Această diversitate este întruchipată în unicitatea și pluritatea de identități a grupurilor și societăților care formează umanitatea, și este o sursă de schimb, inovație și creativitate. Ca o sursă de schimb, inovație și creativitate, diversitatea culturală este la fel de necesară pentru omenire ca biodiversitatea pentru natură. În acest sens, diversitatea culturală este moștenirea comună a umanității și ar trebui să fie recunoscută și confirmată ca un beneficiu al generațiilor prezente și viitoare.

Sursa: Declarația universală UNESCO despre Diversitatea Culturală din 2 noiembrie 2001 (UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity Related 2 november 2001).

DOCUMENT DE CĂLĂTORIE

1.Un document emis de un guvern sau o organizație internațională care este acceptabil ca o dovadă a identității în scopul de intrare în altă țară.

2.Act de identitate care se eliberează persoanelor cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară, indiferent de vârstă, pentru ieșire și intrare în Republica Moldova. (Denumirea documentului de călătorie se indică în limbile moldovenească, franceză și engleză.)

Sursa: 1. pag.289 din Glosarul “Azil și Migrație” versiunea 3.0 a Rețelei Europene de Migrație- 2014. (Asylum and Migration Glossary 3.0 by the European Migration Network – 2014); 2. art.2 , pct.6 din Legea R.M nr. 273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

DOMENIU DE SPECIALITATE

Sferă de activitate profesională distinctă în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne (ordine publică, investigare infracțiuni, urmărire penală, securitatea frontierei, protecție civilă, servicii administrative).

Sursa: pct. 4 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului a R.M nr. 460 din 22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 288 din 16.12.2016 privind

funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

DOMICILIU LEGAL ȘI OBIȘNUIȚ

Ședere legală a persoanei pe o perioadă nedeterminată de timp în baza documentelor oficiale eliberate de autoritățile statului de primire.

Sursa: art. 1 din Legea R.M nr. 1024 din 02.06.2000 cetățeniei Republicii Moldova.

DREPT DE ȘEDERE

Drept de a-și stabili reședința sau domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, acordat străinului, în condițiile Legii nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în R. Moldova, de către autoritatea competentă pentru străini.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

DREPTUL INTERNAȚIONAL UMANITAR

Pluralitatea legilor, regulamentelor și principiilor care reglementează conflictele armate internaționale sau ne-internaționale. Instrumentele de bază a dreptului internațional umanitar sunt cele patru Convenții de la Geneva din 12 August 1949 și cele două Protocoale Adiționale din 8 Iunie 1977. O mare parte din state sunt parte a Convenției de la Geneva din 1949.

Sursa: pag.13 din Glosarul de termeni a UNHCR din iunie 2006 (UNHCR Glossary of Terms).

DREPTUL LA AZIL

Dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Sursa: art.19, alin.3 din Constituția Republicii Moldova

E

ECHIPĂ MOBILĂ

Formațiune operațională alcătuită din polițiști de frontieră, care desfășoară misiuni conform împuternicirilor stabilite, utilizând mijloacele de mobilitate auto ale Poliției de Frontieră și se identifică prin semnele distinctive ale instituției.

Sursa: pct.3, lit.d) din Anexa Hotărârii Guvernului R.M nr. 752 din 20.09.2013 pentru aprobarea regulamentului privind echipele mobile ale Poliției de Frontieră și completarea Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13.05.2009.

Sinonim: grup de oameni ce desfășoară o anumită sarcină.

ECHIPĂ MULTIDISCIPLINARĂ

Grup convocat de specialistul în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar, compus din profesioniști din diferite domenii, cu atribuții în protecția copilului, care colaborează în scopul prevenirii și/sau soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: grup de oameni ce desfășoară diverse activități.

EGALITATE DE ȘANSE

Lipsă de bariere în participarea pe bază de egalitate a femeilor și bărbaților la activități din sfera politică, economică, socială, culturală, din alte sfere ale vieții.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

Sinonim: uniformitate, paritate.

EGALITATE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Egalitate în drepturi, șanse egale în exercitarea drepturilor, participare egală în toate sferile vieții, tratare egală a femeilor și bărbaților.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

Sinonim: uniformitate, paritate între femei și bărbați.

EXAMEN MEDICAL (FIZIC) ȘI PSIHOLIC

Constituie verificarea și înregistrarea tuturor constatărilor fizice și psihologice în urma examinării clinice, incluzând testele diagnostice specifice și acolo unde este posibil, fotografiile color ale leziunilor.

Sursa: pag.26 din Manualul de investigare efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante sau pedepse (Protocolul de la Istanbul), UNHCR , 2009.

EXPLOATARE A PERSOANEI

Abuz față de persoană pentru a obține un profit și anume:

- a) obligarea de a executa anumite munci sau de a presta servicii prin recurgere la forță, amenințări sau prin alte mijloace de constrângere, contrar prevederilor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate;
- b) ținerea în sclavie, aplicarea anumitor practici similare sclaviei sau recurgerea la alte procedee pentru privarea de libertate;

- c) obligarea la practicarea prostituției, la participarea la reprezentări pornografice în vederea producerii, difuzării și punerii în circulație a acestora pe orice cale, achiziționării, comercializării sau posedării de materiale pornografice, practicarea unor alte forme de exploatare sexuală;
- d) obligarea la prelevarea de organe sau țesuturi pentru transplant ori prelevarea de alte părți componente ale corpului uman;
- e) folosirea femeii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere;
- f) abuzarea de drepturile copilului în scop de adopție ilegală;
- g) folosirea în conflicte armate sau în formațiuni militare ilegale;
- h) folosirea în activități criminale;
- i) obligarea de a practica cerșetoria;
- j) vânzarea către o altă persoană;
- k) obligarea de a desfășura activități prin care se încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Sursa: art.2 din Legea R.M privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nr. 241 din 20.10.2005.

EXPULZAREA

Reprezintă o măsură împotriva străinului care a săvârșit o contravenție sau o infracțiune pe teritoriul Republicii Moldova poate fi dispusă măsura expulzării în condițiile prevăzute de Codul penal și de Codul contravențional.

Sursa: art.62, alin.2 din Legea nr. 200 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: îndepărtare de pe teritoriu, returnare (forțată) sub escortă

F

FAMILIE

Familia reprezintă părinții și copiii acestora.

Sursa: Legea nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

FAMILIE EXTINSĂ

Rudele copilului până la gradul IV inclusiv.

Sursa: art.3 din Legea nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

FÂȘIE DE PROTECȚIE A FRONTIEREI DE STAT

Fâșie de teren, începând de la linia frontierei de stat în interior, pentru

întreținerea în bune condiții a frontierei de stat, de protejare a semnelor de frontieră și de asigurare a controlului accesului în apropierea frontierei de stat.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

FORMELE DE PROTECȚIE

Recunoașterea de către Republica Moldova a uneia din următoarele forme de protecție:

- (a) statutul de refugiat;
- (b) protecție umanitară;
- (c) protecție temporară;
- (d) azil politic.

Sursa: art.16 din Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: protecție internațională

FORȚĂ FIZICĂ

Măsurile de constrângere realizate exclusiv prin încordarea mușchilor, a puterii fizice a persoanei, inclusiv prin aplicarea procedurilor speciale de luptă.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

G

GENDER

Aspectul social al relațiilor dintre femei și bărbați, care se manifestă în toate sferele vieții.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

Sinonim: aspectul social.

GRUP COORDONATOR ÎN DOMENIUL GENDER

Organ consultativ și coordonator, constituit din unități gender din cadrul subdiviziunilor cu competențe de elaborare, promovare și monitorizare a politicilor în domeniul de activitate a autorității administrației publice centrale de specialitate.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

H

HĂRȚUIRE SEXUALĂ

Manifestare a unui comportament fizic, verbal sau nonverbal care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare în scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

Sinonim: agresare, intimidare, amenințare sau constrângere cu aspect sexual.

I

IDENTIFICARE A VICTIMELOR TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE

Proces de verificare a persoanelor care se prezumă a fi victime ale traficului de ființe umane.

Sursa: art.2 din Legea R.M privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nr. 241 din 20.10.2005.

Sinonim: recunoaște, a constata, a stabili.

INFORMAȚIA DIN ȚARA DE ORIGINE

Reprezintă informațiile concrete privind țara de origine a unui solicitant de protecție internațională utilizate de responsabilii de caz și de alte părți interesate pentru a evalua cererile de protecție internațională.

Acestea cuprind o gamă largă de informații referitoare la țara solicitantului, precum: cadrul legal, sfera culturală și societală, contextul politic, geografia, condițiile umanitare, practicile în domeniul drepturilor omului sau situația în domeniul securității.

Sursa: pag.20 din Programa de pregătire a EASO publicată de Biroul European de Sprijin pentru Azil, 2017.

ÎNCETAREA STATUTULUI DE REFUGIAT

Prevederi legale care stabilesc condițiile de încetare a statutului de refugiat deoarece nu mai este nevoie de protecție sau aceasta nu se mai justifică. Cauzele care duc la încetare: persoana s-a repus în mod voluntar sub protecția țării a cărei cetățenie o are;și-a redobândit în mod voluntar cetățenia; a dobândit o nouă cetățenie.

Sursa: art.81 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova.

INFRAȚIUNE / CRIMĂ ÎMPOTRIVA PĂCII

Constituie conducerea, pregătirea, declanșarea sau purtarea unui război de agresiune sau a unui război cu violarea tratatelor, a garanțiilor și a acordurilor internaționale, ca și participarea la un plan concertat sau la un complot pentru săvârșirea oricăruia din actele menționate.1. art.6, lit.a) din Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nurenberg din 8 august 1945.

INSTIGARE LA INFRAȚIUNE / CRIMĂ

Fapta unei persoane (instigator) care determină, cu intenție, prin orice mijloace, o altă persoană (instigat) să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală.

Sursa: art.42 alin.4 din Codul Penal al Republicii Moldova din 18.04.2002

INTEGRAREA

Proces dinamic și bidirecțional care impune eforturi din partea tuturor părților interesate, inclusiv un anumit nivel de pregătire din partea refugiaților pentru a se adapta la societatea care îi primește fără a fi nevoiți să renunțe la propria identitate culturală, precum și pregătirea corespunzătoare a comunităților primitoare și instituțiilor publice pentru a primi refugiații și a satisface nevoile unui comunități diverse.

Legislația națională definește ca proces de participare activă a străinilor care au obținut protecție internațională sau azil politic sau un drept de ședere în Republica Moldova la viața economică, socială și culturală a societății moldovenești, prin care ei sunt împuterniciți să contribuie și să-și valorifice întreg potențialul ca membri ai acestei societăți, să-și realizeze drepturile și să-și îndeplinească obligațiile fără discriminare sau excludere socială pentru propriul lor beneficiu și pentru beneficiul statului.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: acomodare, adaptare.

INTERDICȚIE DE INTRARE

1. Decizia autorității competente pentru străini prin care se interzice intrarea, șederea și Aflarea pe teritoriul Republicii Moldova pentru o anumită perioadă sau, după caz, decizia Poliției de Frontieră în privința străinului care traversează frontiera de stat a Republicii Moldova după data la care șederea sa a devenit ilegală, fără a face obiectul unei măsuri de returnare de pe teritoriul țării.

2.O decizie administrativă sau judiciară fie un act care interzice intrarea și șederea pe teritoriul statelor membre pentru o anumită perioadă de timp însoțită de o decizie de returnare.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI

Asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află. Conform art. 3 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Sursa: art.3 din Legea nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți; art.3 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului.

INTERPRET

Persoană fizică specializată în traducerea orală dintr-o limbă în alta și/ sau în traducerea semnelor celor surzi, muți ori surdomuți, mijlocind astfel înțelegerea dintre două sau mai multe persoane.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 264 din 11.12.2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției.

Sinonim: translator, traducător.

INTERVIEWAREA SOLICITANȚILOR DE AZIL

Înainte de emiterea unei decizii privind cererea de azil, solicitantului de azil i se dă posibilitatea de a susține un interviu cu privire la cererea sa.

Interviul are loc în condiții de confidențialitate și este efectuat de către un consilier de decizie care este obligat:

- a) să asigure organizarea și buna desfășurare a interviului;
- b) să verifice faptele expuse de solicitantul de azil;
- c) să ia în considerare, pe cât este posibil, situația personală sau generală în care se înscrie cererea de azil, inclusiv originea sau vulnerabilitatea solicitantului;
- d) să pună la dispoziția solicitantului de azil un interpret care să asigure o comunicare adecvată între solicitant și consilier.

Sursa: art.55 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova

INVITAȚIE

Document oficial pe care autoritatea competentă pentru străini eliberează la cererea persoanei fizice cu domiciliu permanent sau temporar în Republica Moldova sau a persoanei juridice, în condițiile prevăzute de Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, și care

constituie una dintre condițiile de obținere a vizei Republicii Moldova de către anumite categorii de străini.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

INVITAȚIE ELECTRONICĂ

Document electronic creat, structurat, prelucrat, păstrat și transmis cu ajutorul computerului, al altor dispozitive electronice sau mijloace tehnice și de program, având semnătură digitală în conformitate cu legislația în vigoare, și care constituie una din condițiile de obținere a vizei Republicii Moldova de către anumite categorii de străini.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

ÎMBARCARE

Procesul de urcare a persoanelor la bordul unei aeronave în vederea efectuării unui zbor, cu excepția membrilor de echipaj sau a pasagerilor care au fost îmbarcați la o escală precedentă a cursei directe respective.

Sursa: pct.8 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului R.M nr. 1034 din 16.10. 2000 privind aprobarea Programului Național de facilitare a Transportului Aeriene.

ÎNDEPĂRTARE

Executare a deciziei de returnare a străinului, respectiv transportul lui fizic în afara teritoriului Republicii Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

ÎNREGISTRARE DACTILOSCOPICĂ

Activitate, desfășurată de organele abilitate, privind colectarea, evidența, păstrarea, clasificarea, sistematizarea și furnizarea datelor dactiloscopice, stabilirea și confirmarea identității persoanelor.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 1549 din 19.12.2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat.

L

LIBERA CIRCULAȚIE

Acest drept este alcătuit din următoarele elemente de bază:

-libertatea de mișcare pe teritoriul unei țări și de a-și alege reședința în

interiorul unui stat;

- dreptul de a părăsi orice țară și dreptul de a se întoarce în țara sa.

Sursa: art.13 alin.1-2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948.

LIMBAJ SEXIST

Expresii și adresări ce prezintă femeia și bărbatul în manieră umilitoare, degradantă și violentă, ofensând demnitatea acestora.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5 din 09.02.2006.

Sinonim: comunicare, exprimare care are prejudecăți privitoare la deosebirile dintre sexe.

M

MANAGEMENT DE CAZ

Metoda principală de lucru a specialistului în protecția drepturilor copilului sau a asistentului social, cu ajutorul căreia acesta evaluează necesitățile copilului și ale familiei lui în colaborare cu ei, coordonează, monitorizează, evaluează și susține copilul și familia acestuia pentru ca ei să poată beneficia de serviciile și prestațiile sociale care să răspundă acestor necesități.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: activități de organizare, de conducere și de gestiune a cazurilor.

MEMBRI DE FAMILIE

1. Este soțul/soția, copiii cu vârstă de până la 18 ani, necăsătoriți, aflați în întreținerea acestora, indiferent de faptul dacă sunt din căsătorie ori din afara căsătoriei, ori adoptați, potrivit legii naționale din țara de origine, precum și părinții soților care locuiesc împreună cu ei.

2. soțul/soția beneficiarului de protecție internațională;

- copiii beneficiarului de protecție internațională, cu condiția să nu fie căsătoriți, fără a se ține seama de faptul că sunt legitimi, născuți în afara căsătoriei sau adoptați în conformitate cu prevederile legislației interne;

- tatăl, mama sau un alt adult responsabil pentru beneficiarul de protecție internațională, fie prin lege, fie prin practica țării, în cazul în care beneficiarul respectiv este minor și necăsătorit.

Sursa: 1. art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova;

2. art.2, lit.j) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de

protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare).

Sinonim: dependent, soți/soție/copii/părinți/ rude

MIGRANT

Este definit de OIM ca fiind o persoană care pleacă dintr-un loc în altul, care traversează o frontieră internațională sau se deplasează în interiorul unui stat, departe de locul de rezidență sau de familie, făcând abstracție de:

- (1) statutul juridic al unei persoane;
- (2) tipul deplasării (voluntară/involuntară);
- (3) cauzele care au determinat deplasarea sau
- (4) care este durata șederii.

La nivel internațional, nu există o definiție universal acceptată pentru „migrant”. Cuvântul migrant a fost de obicei înțeles pentru a acoperi toate cazurile unde decizia de a migra a fost luată liber de individul în cauză, din motive de „comoditate personală” și fără intervenția a unui factor extern convingător. Termenul se aplică persoanelor și membrilor de familie, care se mută în altă țară sau regiune pentru a-și îmbunătăți condițiile sociale sau materiale și a-și îmbunătăți perspectiva lor și a membrilor de familie.

Sursa: pag.40 din Publicația “International Migration Law. Glossary on Migration. International” Organization for Migration 2004

MIGRANT ECONOMIC

O persoană care părăsește locul său obișnuit de reședință să se stabilească în afara țării sale de origine pentru îmbunătățirea calității vieții sale.

Sursa: 1.pag.40 din Publicația “International Migration Law.Glossary on Migration. International” Organization for Migration 2004. Ediția a I-a. 2.pag.32 din din Publicația “International Migration Law.Glossary on Migration. International” Organization for Migration 2011. Ediția a II-a.

MIGRAȚIA FORȚATĂ

Un flux migrator în care există un element coercitiv, inclusiv amenințări asupra vieții sau traiului, rezultând din cauze naturale sau create de om (e.g. fluxuri de refugiați sau persoane strămutate intern, precum și persoane strămutate de dezastre naturale sau ecologice, dezastre chimice sau nucleare, foamete sau proiecte de dezvoltare).

Sursa: pag.20 din Ghidul de terminologie în domeniul migrației, Moscova 2011 (Handbook on migration terminology by the International Organization for Migration) (Moscow 2011)

MIJLOACE SPECIALE

Obiecte, muniții, echipament, substanțe chimice, substanțe lacrimogene și colorante, dispozitive audiovizuale de influență psihologică, mijloace de

stopare forțată a unităților de transport, mijloace de transport, utilaje și tehnică de luptă, animale dresate, utilizate pentru apărarea pasivă sau activă, fără efecte cu caracter letal, destinate înfrângerii rezistenței opuse, imobilizării și dezorientării persoanei sau distrugerii obstacolelor.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Sinonim: arme, muniții, echipament

MINOR

Cetățean străin sau apatrid care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitate de exercițiu deplină.

Sursa: art.3 din Legea R.M privind azilul în R. Moldova, nr. 270 din 18.12.2008.

Sinonim: copil

MINOR NEÎNSOȚIT

1. Cetățean străin sau apatrid cu vârsta sub 18 ani care intră/a intrat sau care a fost lăsat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțit de o persoană adultă care să fie responsabilă de acesta prin lege și atât timp cât nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană.

2. Un minor care intră pe teritoriul statului fără a fi însoțit de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru acesta prin lege sau prin practica statului în cauză și atât timp cât nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană; această expresie desemnează, de asemenea, un minor care este lăsat neînsoțit după intrarea pe teritoriul statului.

Sursa:

1. art.3 din Legea R.M privind azilul în Republica Moldova, nr. 270 din 18.12.2008.

2. art.2, lit.1) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare).

Sinonim: copil neînsoțit sau separat

MOTIVE DE PERSECUȚIE

Cauzele care duc la persecuție, și anume rasa, religia, naționalitatea, grup social sau opinia politică.

Sursa: art.46 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

MOTIVELE DE EXCLUDERE

Criteriile stabilite de a exclude de la protecția internațională persoanele

care au săvârșit crime grave de drept comun în afara teritoriul Moldovei; infracțiuni împotriva păcii sau umanității, crime de război; sau au comis fapte care sunt contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite, enunțate în preambulul și în art.1 și 2 din Carta Națiunilor Unite. De asemenea, prin legislația Republicii Moldova, excluderea de la protecția internațională vizează și persoanele care prezintă pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea Republicii Moldova.

Sursa: art.18 și art.20 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

N

PLURALITATE DE CETĂȚENII

Deținere simultană a două sau mai multe cetățenii de către aceeași persoană.

Sursa: art.1 din Legea R.M nr. 1024 din 02.06.2000 cetățeniei Republicii Moldova.

NAVIGAȚIE

Activitate legată de utilizarea navelor pe căile navigabile pentru transportarea încărcăturilor, pasagerilor și bagajelor lor, a corespondenței poștale, pentru remorcarea navelor și a altor mijloace plutitoare, pentru efectuarea explorării, cercetării și extragerii minereurilor, executarea lucrărilor de amenajare a șenalului, lucrărilor hidrotehnice, tehnice subacvatice și a altor lucrări de acest gen, pentru efectuarea pilotajului și a pilotajului prin ghețuri, a lucrărilor de salvare, pentru realizarea măsurilor de protecție a obiectivelor acvatice, protejarea împotriva poluării și inundațiilor, pentru ranfluarea bunurilor scufundate, efectuarea cercetărilor științifice, a activităților de studiu, sportive, de agrement etc.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: plutire, călătorie, transport efectuat cu nave

NECESITĂȚI SPECIALE

Oricare dintre diverse dificultăți (cum ar fi fizice, emoționale, comportamentale, sau dizabilități de învățare sau alte deficiențe), care determină o persoană să solicite servicii suplimentare sau specializate, fie acomodări (cum ar fi educația sau recrearea).

Sursa: Merriam-Webster Dictionary, (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/special%20needs>)

NEDISCRIMINAREA

1.Nediscriminarea interzice situațiile în care persoanele sau grupurile

de persoane aflate într-o situație similară sunt tratate diferit, precum și situațiile în care persoanele sau grupurile de persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

2. Prevederile legislației naționale se aplică solicitanților de azil și beneficiarilor de protecție internațională, de protecție temporară sau de azil politic fără discriminare, indiferent de rasă, cetățenie, etnie, limbă, religie, apartenență politică, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă.

Sursa:

1. pag.24 din Manual de drept european privind nediscriminarea (Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, 2010).

2. art.10 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

NERETURNAREA (NON-REFOULMENT)

Obligația statului, conferit prin tratatele internaționale, de a nu îndepărta/returna un beneficiar de protecție internațională sau solicitant de azil de pe teritoriul său.

Nici un stat nu va expulza sau returna, în nici un fel un refugiat peste frontierele teritoriile unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate.

Sursa: art.33 din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951; art.11 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

0

OFIȚERUL DE CAZ

Angajatul autorității competente pentru străini sau al subdiviziunilor sale teritoriale care are drept atribuții funcționale depistarea și soluționarea cazurilor de îndepărtare a străinilor de pe teritoriul țării.

Sursa: pct. 3, capitolul I din Hotărârile Guvern nr. 492 din 07.07.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

Sinonim: angajat, agent de informații, ofițer de informații, operativ

ONOAREA ȘI DEMNITATEA

Calități ce se manifestă prin reputația, autoritatea personală și devotamentul față de datoria civică și de serviciu.

Sursa: pct.5, capitolul II din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Sinonim: integritate morală, probitate, corectitudine, demnitate, cinste / demn, autoritate morală, prestigiu

OPERAȚIUNE DE FRONTIERĂ

Ansamblu de misiuni și acțiuni integrate ale Poliției de Frontieră pentru

realizarea misiunii generale, inițiate prin dispoziția șefului Departamentului Poliției de Frontieră în baza datelor/informațiilor obținute ca urmare a analizei de risc.

Sursa: pct. 3, capitolul I din Hotărârea Guvernului R.M nr. 752 din 20.09.2013 pentru aprobarea regulamentului privind echipele mobile ale Poliției de Frontieră și completarea Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13.05.2009.

Sinonim: activitate, misiuni, acțiuni îndreptate către atingerea unui anumit scop

ORDINE PUBLICĂ

Înseamnă ordinea publică, economică și socială dintr-un stat care asigură printr-un ansamblu de norme și măsuri deosebite de la o orânduire la alta și se traduce în fapt prin normala funcționare a aparatului de stat, menținerea liniștii cetățenilor și respectarea drepturilor acestora și a avutului obștesc

Sursa: pag. 681, Mic dictionar enciclopedic, Ed. A II-a, revăzută și adăugită, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1978.

ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI

Structuri specializate ale puterii executive, menite să asigure, în limita competenței lor, securitatea statului Republica Moldova. Sistemul organelor securității statului se constituie din Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legile respective, precum și din instituțiile de învățământ și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului.

Sursa: art. 1, art.13 din Legea R.M nr. 619 din 31.10.1995 privind organele securității statului.

P

PARTICIPARE LA COMITEREA INFRAȚIUNII

Constituie cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvârșirea unei infracțiuni intenționate.

Sursa: art.41 din Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002.

PAȘAPOARTE LIZIBILE CU APARATE

Pașapoarte care, conform standardelor internaționale, conțin informație ce poate fi citită numai cu ajutorul unor echipamente mecanice special.

Sursa: pct.8 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului R.M nr. 1034 din 16.10. 2000, privind aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene.

Sinonim: documente de călătorie

PEDEAPSĂ CAPITALĂ / PEDEAPSA CU MOARTEA

Pedeapsa cu moartea este uciderea prevăzută prin lege a unui om ca

pedeapsă pentru o crimă, pentru care a fost găsit vinovat. De obicei este precedată de un proces judiciar, care se termină cu o sentință cu moartea. Aceasta este pusă în aplicare prin execuție.

Sursa: Cartea “Pedeapsa cu moartea Pro sau Contra?”, autor Iulian Poenaru. Editura Lumina Lex, București, 1994.

PERICOL IMINENT

Circumstanțe care indică în mod cert asupra existenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestuia.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: primejdie, amenințare, gravitate, nesiguranță

PERICOLUL APLICĂRII ARMEI DE FOC

Aducerea de către o persoană a armei de foc în poziție de pregătire pentru tragere, avertizarea verbală privind aplicarea acesteia sau efectuarea gesturilor caracteristice care permit a presupune intenția recurgerii la armă de foc, cum ar fi tentativa de a scoate obiecte din buzunare, din genți, dulapuri, sertare etc. după somarea de a ține mâinile la vedere sau de a ocupa o poziție inofensivă.

Sursa: art.2, alin.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc

Sinonim: primejdie, amenințare, gravitate, nesiguranță privind aplicarea armei de foc

PERIOADĂ DE REFLECȚIE

Interval de timp de 30 de zile, acordat victimei traficului de ființe umane pentru ca aceasta să poată să se recupereze, să evite influența traficantilor și/sau să ia o decizie în cunoștință de cauză în privința faptului dacă va coopera sau nu cu organele de drept

Sursa: art.2 din Legea nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

Sinonim: interval de timp, timp pentru meditare, cugetare, gândire, reflexie

PERSOANE STRĂMUTATE

Noțiune utilizată doar de legislația republicii Moldova.

Străinii nevoiți să-și părăsească țara sau regiunea de origine, care nu se pot întoarce în condiții de siguranță datorită situației ce persistă în acea țară sau regiune și care se pot încadra în domeniul de aplicare a art.1 (A) din Convenția de la Geneva privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951 sau altor instrumente naționale ori internaționale prin care se acordă protecție

internațională, în special:

- a) persoane care au părăsit zone de conflict armat sau de violență endemică;
- b) persoane care sunt expuse vătămarilor grave în sensul art.45 sau care au fost victime ale încălcărilor sistematice sau generalizate ale drepturilor lor.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova.

PERSOANE STRĂMUTATE INTERN

Persoanele sau grupurile de persoane care au fost forțate sau obligați să fugă sau să părăsească casele lor sau locurile de reședință obișnuită, în special pentru a evita efectele conflictelor armate, situațiilor de violență generalizată, încălcări ale drepturilor omului sau naturale sau dezastre umane, care nu au trecut de frontiera internațională (recunoscută) a statului.

Sursa: pag.89 din Ghidul de terminologie (rus-englez) în domeniul migrației; Principiile directe ale Națiunilor Unite privind strămutarea internă, 22 iulie 1998, ADM 1.1,PRL 12.1, PR00/98/109.

PLAN INDIVIDUAL DE INTEGRARE

Măsuri și activități individuale care reiese din nevoile personale pentru integrarea străinului. Acest plan durează până la 6 luni.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

PLASAMENT/COPIL

Măsură de protecție a copilului separat de părinți prin care se asigură condiții pentru creșterea și îngrijirea acestuia în servicii sociale de plasament

Sursa: art.3 din Legea R.M Nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

PLASAMENT DE URGENȚĂ

Plasamentul copilului ale cărui viață sau sănătate sânt în pericol iminent, indiferent de mediul în care acesta se află, pentru o perioadă de până la 72 de ore.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: loc (în care cineva este plasat) / cu necesitate de a rezolva imediat o problemă.

PLASAMENT PLANIFICAT

Plasamentul copilului într-un serviciu social, pentru o perioadă determinată de timp, conform prevederilor planului individual de asistență;

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: loc (în care cineva este plasat), serviciul social / programat, organizat.

POLIȚIA DE FRONTIERĂ

Este organul administrației publice, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.

Sursa: art.1 din Legea R.M nr. 283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

Sinonim: autoritate, componentă, subdiviziune, organ al administrației publice.

PRACTICI SIMILARE SCLAVIEI

Stare a persoanei ținute sau puse în situația în care o altă persoană are stăpânire asupra ei sau o impune, prin înșelăciune, prin amenințare cu forța, prin violență sau prin alte mijloace de constrângere, să presteze anumite servicii, inclusiv să se angajeze ori să rămână în raport de concubinaj sau de căsătorie.

Sursa: art.2 din Legea R.M privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nr. 241 din 20.10.2005.

PRINCIPIUL LEGALITĂȚII

Respectarea Constituției Republicii Moldova, cadrului normativ în vigoare și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Sursa: pct.4, alin.1 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII

Utilizarea de către subiecții legii a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc în așa mod încât această utilizare să fie adecvată, necesară și corespunzătoare scopului urmărit.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Sinonim: uniformitate

PRINCIPIUL UMANISMULUI

Apărarea, în mod prioritar, a persoanei ca valoare supremă a societății, a drepturilor și libertăților acesteia.

Sursa: pct.4, alin.1 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL CONFIDENȚIALITĂȚII

Garantarea securității datelor și informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor stabilite de cadrul normativ.

Sursa: pct.4, alin.8 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul

Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL DISPONIBILITĂȚII

Intervenția funcționarului public cu statut special în orice situație în care ia cunoștință de atingerea adusă vreuneia dintre valorile apărute de lege, indiferent de momentul constatării acesteia, capacitatea de a percepe și de a soluționa problemele celor aflați în dificultate ori de a îndruma către alte autorități cazurile care se situează în afara competenței sau atribuțiilor sale.

Sursa: pct.4, alin.6 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL EGALITĂȚII ȘI NEDISCRIMINĂRII

Aplicarea unui tratament egal tuturor persoanelor, fără discriminări pe considerente de apartenență etnică, rasă, religie, opinie politică sau de orice altă opinie, vârstă, sex, orientare sexuală, avere, statut social, limbă, dezabilitate sau orice alt criteriu.

Sursa: pct.4, alin.3 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL IMPARȚIALITĂȚII

Manifestarea unei atitudini obiective și neutre de către funcționarii publici cu statut special față de orice interes personal, economic, politic, religios etc.

Sursa: pct.4, alin.4 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Sinonim: obiectivitate, nepărtinire, corectitudine.

PRINCIPIUL INTOLERANȚĂ (TOLERANȚA ZERO) FAȚĂ DE TORTURĂ, PEDEPSE SAU TRATAMENT INUMAN ȘI DEGRADANT

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Sursa: pct.4, alin.12 din Hotărârea Guvernului R.M nr.629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL LOIALITĂȚII

Obligația de a servi cu bună-credință instituția în care activează, precum și interesele legitime ale cetățenilor, de a se abține de la orice act sau faptă care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale instituției.

Sursa: pct.4, alin.11 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL PREZUMȚIEI DE NEVINOVĂȚIE

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Sursa: art.21 din Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.

PRINCIPIUL PRIORITĂȚII INTERESULUI PUBLIC

Obligația de a considera interesul public mai presus decât interesul personal în exercitarea funcțiilor.

Sursa: pct.4, alin.13 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL PROFESIONALISMULUI

Îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine.

Sursa: pct.4, alin.7 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

PRINCIPIUL RESPECTULUI

Considerația acordată persoanelor, colegilor, superiorilor, subordonaților, drepturilor și libertăților acestora, instituțiilor, legilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice.

Sursa: pct.4, alin.9 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 629 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

PROCEDURA DE AZIL

Totalitate a actelor și acțiunilor îndeplinite, precum și activităților desfășurate de autoritățile competente, în vederea acordării unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

PROCEDURA RAPIDĂ

Examinarea în termeni restrânși a cererii de azil. Termenul de examinare a cererii de azil nu trebuie să depășească 15 zile de la data începerii procedurii. Obiectul procedurii rapide fac parte următoarele cereri de azil: abuzive; evident nefondate; înaintate de persoane care, prin activitatea sau prin

apartenența lor la o anumită grupare, prezintă pericol pentru siguranța națională ori pentru ordinea publică.

Sursa: art.62 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

Sinonim: procedura accelerată

PROGRAM DE INTEGRARE

Reprezintă anumite măsuri și activități generale necesare pentru a ușura integrarea socială a străinilor.

Un program de integrare va începe doar la depunerea unei cereri la autoritatea competentă pentru străini.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova

PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ

Statutul de refugiat și protecție umanitară.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

Sinonim: formă de protecție

PROTECȚIE TEMPORARĂ

Protecție cu caracter excepțional menită să asigure, în cazul unui flux masiv și spontan de persoane strămutate care nu se pot întoarce în țara de origine, protecție imediată și temporară pe teritoriul Moldovei.

Protecția temporară se acordă prin Hotărâre de Guvern, pentru un an (cu posibilitatea prelungirii până la un an).

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

Sinonim: formă de protecție

PROTECȚIE UMANITARĂ

Persoana care, în cazul existenței unui risc real de a fi supus, în țara de origine, unor din următoarele vătămări grave: existența unei condamnări la pedeapsa cu moartea sau pericolului execuției; tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante; existența unui conflict armat intern sau internațional.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

Sinonim: protecție subsidiară/complementară

PUNCT DE TRECERE A FRONTIEREI

Orice loc organizat și autorizat de Guvernul Republicii Moldova pentru trecerea frontierei de stat.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova

R

REFUGIAT

Persoană care, din cauza unei temeri bine întemeiate de a fi persecutată pe considerente de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, și află în afara țării a cărei cetățenie o are și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește protecția acestei țări; sau care, neavând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care avea reședința obișnuită ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

Sursa: art.17 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008; art. 1A(2) din Convenția din 1951 privind statutul refugiaților.

REFUGIAT ÎN TRANSIT

Refugiatul care este temporar admis pe teritoriul unui stat sub condiția ca acesta să fie ulterior reinstalat în altă parte.

Sursa: pag.129 din Ghidul de terminologie (Rus-Englez) în domeniul migrației (Handbook on migration terminology by the International Organization for Migration) (Moscow 2011)

REFUGIAT PRIMA FACIE

Persoana a căreia i s-a recunoscut statutul de refugiat de către un Stat sau de către UNHCR, pe baza criteriilor obiective coroborate cu circumstanțele din țara sa de origine, care justifică prezumția că acesta îndeplinește criteriile definiției refugiaților.

Sursa: pag.17 din Glosarul de termeni. Determinarea statutului și Secțiunea protecție a informațiilor (Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru refugiați, 2006) (Master glossary of terms. Status determination and Protection information section (United Nations High Commissioner for Refugees, 2006).

REFUGIAT SUR PLACE

Sunt persoanele care nu sunt refugiați în momentul părăsirii țării de origine, dar care au devenit ulterior refugiați, date fiind evenimentele ce au avut loc între timp în țara de origine. Refugiații sur place pot datora temea lor de persecuție unei schimbări petrecute în țara de origine, cum ar fi o lovitură de stat sau activităților întreprinse de ei în țara de azil.

Sursa: pct.94-95 din Manualul și recomandări privind procedurile și criteriile pentru determinarea statutului de refugiat, Reeditare, Geneva, Decembrie 2011, UNHCR.

REFUGIUL INTERN

Presupune determinarea faptului că o persoană care fuge de persecuție

sau riscă vătămări grave dintr-o parte a țării sale de origine ar putea găsi protecție într-o altă parte a aceleași țări. La aplicarea refugului intern se va ține de circumstanțele personale ale solicitantului, rezonabilitatea refugului, agenții de protecție etc.

Sursa: art.49 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008; pct.5 din Ghidul privind protecția internațională: «Zbor intern sau relocare alternativă» în cadrul Articolul 1A(2) din Convenția din 1951 sau protocolului 1967 referitoare la statutul refugiaților (Guidelines on International Protection: “Internal Flight or Relocation Alternative” within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees).

REGIM AL FRONTIEREI DE STAT

Totalitate a regulilor de întreținere și trecere a frontierei de stat de către persoane, mijloace de transport, de trecere peste frontiera de stat a mărfurilor și a altor bunuri în limitele fâșiei de protecție a acesteia, precum și de soluționare a incidentelor la frontier.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: normă, mod, modalitate, sistem.

REGIM AL PUNCTELOR DE TRECERE

Reguli de intrare, ședere și ieșire de către persoane și/sau de mijloace de transport, precum și reguli de desfășurare a activităților economice și de altă natură în punctele de trecere.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: normă, mod, modalitate, sistem.

REGIM AL ZONEI DE FRONTIERĂ

Reguli de intrare, ședere și ieșire a persoanelor și a mijloacelor de transport, de evidență, întreținere și utilizare a mijloacelor plutitoare, de vânatoare, pescuit, pășunat și agrement, de desfășurare a activităților economice și de altă natură în zona de frontieră și în spațiul acvatic de frontier.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova

Sinonim: normă, mod, modalitate, sistem.

REINSTALAREA REFUGIATILOR

Un proces în baza căruia refugiații sunt identificați de UNHCR și care sunt transferați din țara în care a căutat protecție în al treilea stat care a fost de acord să-i recunoască ca refugiați cu statutul de rezident permanent.

Sursa: pag. 242 din Ghidul de terminologie (Rus-Englez) în domeniul migrației editat de

Organizația Internațională pentru Migrațiune, Moldova 2011 (Handbook on migration terminology by the International Organization for Migration, Moscow 2011).

REÎNTOARCERE VOLUNTARĂ

Îndeplinirea obligației de returnare în termenul prevăzut în acest scop în decizia de returnare.

Sursa: pct.3 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 492 din 07.07.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

REÎNTOARCEREA VOLUNTARĂ ASISTATĂ

Întoarcerea voluntară a străinilor în țara de origine prin intermediul programelor de repatriere voluntară, asistate de autoritatea competentă pentru străini și misiunile organizațiilor internaționale cu atribuții în domeniu.

Sursa: pct.3 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 492 din 07.07.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

REUNIFICAREA FAMILIEI

Presupune un proces prin care membrii de familie apropiați sunt reuniți, respectându-se astfel familia ca grup natural și fundamental al societății. Reunificare familiei are o aplicare specială în procedura de azil. Beneficiarul de protecție internațională poate solicita din numele membrilor familiei sale aflați în afara teritoriului Moldovei acordarea unei forme de protecție și reîntregirea cu aceștia.

Sursa: art.74 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

Sinonim: reîntregirea familiei

RENUNȚAREA IMPLICITĂ LA CEREREA DE AZIL

Constituie o formă a renunțării la cererea de azil, în următoarele situații: solicitantul a părăsit teritoriul Republicii Moldova; nu s-a prezentat la interviul prevăzut la art. 55 în pofida notificărilor repetate; nu s-a prezentat la sediul DAI pentru prelungirea valabilității documentului de identitate temporar de solicitant de azil timp de 60 de zile de la data expirării valabilității documentului. Excepție, cazurile în care solicitantul demonstrează că neprezentarea se datorează unor circumstanțe independente de voința sa.

Sursa: art.591 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

RENUNȚAREA LA CEREREA DE AZIL

Manifestarea benevolă a voinței solicitantului de a înceta examinarea cererii sale de azil. Renunțarea trebuie să fie până la emiterea unei decizii

pe cererea sa de azil. Solicitantul trebuie să fie informat cu privire la consecințele renunțării la cererea de azil. După emiterea dispoziției de încetare a examinării cererii de azil, solicitantul are obligația de a părăsi Republica Moldova în termen de 15 zile de la comunicare.

Sursa: art.59 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

REPATRIEREA VOLUNTARĂ

Constituie întoarcerea în țara de origine bazată pe decizia benevolă și informată a beneficiarului de protecție internațională. În procesul de repatriere voluntară, să se ia toate măsurile pentru a se asigura că garanțiile oficiale oferite de țările de origine privind siguranța întoarcerii beneficiarului de protecție internațională vor fi respectate în întregime și că repatrierea va avea loc în siguranță și fără lezarea demnității.

Sursa: art.38 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

REPREZENTANT LEGAL AL MINORULUI

Părintele sau persoana desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele minorului.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

RESORTISANT AL UNUI STAT TERT

Înseamnă orice persoană ce deține cetățenia unuia din statele, entitățile sau autoritățile teritoriale prevăzute în anexele nr. 1, 2 și 3 a Legii nr. 257 din 01.11.2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, inclusiv refugiații și apatrizii domiciliați în statele, entitățile, autoritățile teritoriale sau regiunile administrative speciale respective care sânt în posesia unui document de călătorie eliberat de către acestea.

Sursa: art. 1, pct 3 din Legea R.M nr. 257 din 01.11.2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.

REȘEDINȚĂ

Reședința este locul unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară.

Sursa: art.30 alin.2 din Codul Civil al Republicii Moldova din 06.06.2002.

RETURNARE

Proces de întoarcere a unui străin prin executare voluntară a deciziei de returnare sau prin executare forțată a acesteia: în țara de origine, în o țară de tranzit în conformitate cu acordurile de readmisie sau în o terță țară în care străinul decide în mod voluntar să se întoarcă și în care acesta va fi acceptat.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: reîntoarcere

REZISTENȚĂ ARMATĂ

Împotrivire activă a persoanei sau a unui grup de persoane față de îndeplinirea de către subiecții legii a atribuțiilor funcționale, efectuată cu aplicarea armei de foc sau cu alte obiecte folosite în calitate de armă, ce pot constitui, potrivit circumstanțelor apărute, un pericol real pentru viață și sănătate, precum și rezistența opusă cu o armă defectată dacă, în situația creată, aceasta nu a putut și nici nu putea fi percepută ca fiind defectată.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc

ROLUL ACTIV

Autoritățile competente în soluționarea cererilor de azil, au obligația să evalueze din oficiu orice împrejurare care poate conduce la soluționarea cauzei, chiar dacă împrejurarea nu a fost invocată sau soluționă expres în cererea de azil sau plângere. Se pot efectua: expertize, consulta experți, efectua verificări referitoare la identitatea solicitanților cu respectarea confidențialității.

Sursa: art.42 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

S

SARCINA PROBEI ÎN CONTEXTUL MIGRAȚIEI

În contextul migrației, străinilor, care solicită să intre într-un stat străin, le revine de obicei sarcina probei. Aceștia au obligația de a face dovadă faptului că dispun de dreptul de a intra pe teritoriul Statului și nu sunt inadmisibili conform legislației statului gazdă.

Sursa: pag.45 din Glosarul “Azil și Migrație” versiunea 3.0 a Rețelei Europene de Migrație- 2014.

SARCINA PROBEI ÎN DOMENIUL AZILULUI

În procedura de soluționare a cererilor de azil, obligația solicitantului este să prezinte toate elementele relevante ale cererii sale și să depună eforturi pentru a-și susține declarațiile prin orice dovezi care îi stau la dispoziție, iar obligația să cerceteze și analizeze toate aspectele relevante ale cererii de azil revine autorităților.

Sursa: art.31 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova; Nota UNHCR cu privire la sarcina și standardul probei în cererile privind refugiații, 16 decembrie 1998; Ghid practic al EASO: Evaluarea probelor, Seria de ghiduri practice ale EASO, Martie 2015.

SĂNĂTATE PUBLICĂ

Ansamblu de măsuri științifico-practice, legislative, organizatorice, administrative și de altă natură destinate să promoveze sănătatea, să prevină bolile și să prelungească viața prin eforturile și alegerea informată ale societății, comunităților publice, celor private și ale indivizilor.

Sursa: art.2 din Legea R.M Nr. 10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

Sinonim: examen medical din motive de sănătate publică

SCLAVIE

Stare sau condiție a persoanei asupra căreia se exercită unul sau mai multe drepturi ce derivă din dreptul de proprietate.

Sursa: art.2, pct.8 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Sinonim: robie, exploatare

SECURITATE FRONTALIERĂ

Nivel de protecție a intereselor individului, societății și statului în zona de frontieră a Republicii Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: protecție, pază, apărare.

SECURITATE NAȚIONALĂ

Este starea generalizată de liniște reprezintă ansamblul măsurilor politico-diplomatice, economice, militare, ecologice și de altă natură care asigură statului independența și suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea internă constituțională și propriul sistem de valori.

Sursa: pag.204-205 din Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I“ , iunie 2015

Articolul “Evoluții în plan conceptual ale securității colective în arealul Euro-Asiatic și al zonei extinse a Mării Negre”, autor doctorand Dănuț Maftei.

SEMN DE FRONTIERĂ

Construcție genistică pentru marcarea frontierei de stat în teren.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: indicator

SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE AL REPUBLICII MOLDOVA (SIS)

Este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității de stat. Serviciul reprezintă un organ unitar centralizat, constituit din subunitățile aparatului central al Serviciului și organele lui teritoriale

Sursa: art.1 din Legea R.M nr. 753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

SEX

Totalitate a caracteristicilor anatomofiziologice care diferențiază ființele umane în femei și bărbați.

Sursa: art.2 din Legea R.M cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, nr. 5-XVI din 09.02.2006.

Sinonim: gen

SISTEM INFORMAȚIONAL INTEGRAT AUTOMATIZAT DE STAT „MIGRAȚIE ȘI AZIL”

Reprezintă totalitatea sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, care asigură evidența și controlul migranților de diferite categorii (cu excepția migranților interni), integrarea resurselor informaționale departamentale în domeniul migrației și azilului, precum și pregătirea și eliberarea informației analitice și statistice necesare.

Sursa: pct.1 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 1401 din 13.12.2007 privind aprobarea Concepției Sistemului informațional integrat automatizat “Migrație și azil”

SISTEMUL DE CONTROL AL FRONTIEREI

Reprezintă totalitatea activităților de coordonare și efectuare a supravegherii frontierei, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și a controlului trecerii frontierei, a activităților de schimb de informații, de cooperare în domeniul combaterii criminalității organizate transfrontaliere, de analiză și constatare a amenințărilor și riscurilor.

Sursa: art.7 alin.1 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

SISTEMUL INFORMAȚIONAL INTEGRAT AL POLIȚIEI DE FRONTIERĂ (SIIPF)

Reprezintă ansamblul datelor, informațiilor, fluxurilor și circuitelor

informaționale, al procedurilor și mijloacelor de acumulare și utilizare a informației menite să contribuie la realizarea obiectivelor instituției.

Sursa: pct.1 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 834 din 07.07.2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

SOLICITANT DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ

Un cetățean al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de protecție internațională în privința căreia nu a fost luată o decizie .

Sursa: art.2 (lit.i) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate; pag.25 din Glosarul “Azil și Migrație” versiunea 3.0 a Rețelei Europene de Migrație - 2014.

SOLICITANT DE AZIL

Străinul care a depus o cerere de azil, nesoluționată încă prin decizie irevocabilă.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 privind azilul în Republica Moldova din 18.12.2008.

Sinonim: solicitant, aplicant, solicitant de protecție internațională

SOLICITANT DE AZIL CU NECESITĂȚI SPECIALE

Solicitant cu nevoi speciale de primire reprezintă o persoană vulnerabilă, care are nevoie de garanții speciale pentru a beneficia de drepturi și a-și îndeplini obligațiile .

Sursa: art.2 lit.k) din Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare).

SOLUȚII DURABILE

Propunerea de soluții pentru rezolvarea satisfăcătoare și permanentă a problemelor refugiaților pentru ai ajuta pe aceștia să ducă un mod adecvat de viață. De regulă, UNHCR propune soluții durabile pentru repatrierea voluntară, integrarea locală și relocarea refugiaților.

Sursa: pag.8 din Glosarul de termeni. Determinarea statutului și secțiunea de informare privind protecția, Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru refugiați, 2006.

Sinonim: întindere, suprafață.

SPAȚIU ACVATIC DE FRONTIERĂ

Ansamblu total al apelor interne de frontieră și al apelor de frontieră.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: întindere, suprafață.

SPAȚIUL AERIAN AL REPUBLICII MOLDOVA

Spațiul aerian de deasupra teritoriului Republicii Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M aviației civile nr. 1237 din 09.07. 1997.

Sinonim: întindere, distanță, suprafață.

SPECIALIST ÎN PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

Sinonim: expert, profesionist.

STANDARDUL PROBEI

Indică nivelul necesar al probei de a convinge autoritatea de stat sau judecătorul că un anumit element al cererii de azil sau o declarație este adevărată.

Sursa: pag.2 (punctul 7) din Nota privind sarcina și standardul probei în cererile privind refugiații, 16 decembrie 1998.

STATUT DE REFUGIAT

Formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, a cetățeanului străin sau apatridului care întrunește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, precum și în Protocolul privind statutul refugiaților din 31 ianuarie 1967.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

STRĂIN

Persoana care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid (persoană care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legislației acestora).

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

STUDIAREA LIMBII DE STAT

Cunoașterea limbii de stat ca o precondiție obligatorie pentru acordarea dreptului de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova și una din precondițiile de bază ale integrării economice, sociale și culturale a străinilor.

Sursa: art.17 alin.1 din Legea R.M nr. 274 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

SUBDIVIZIUNI ALE MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

Denumire generică a unităților structurale din cadrul aparatului central, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne de toate categoriile și nivelurile ierarhice.

Sursa: pct.4, alin.13 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 460 din 22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

SUPRAVEGHERE A FRONTIEREI

Supraveghere a frontierei de stat între punctele de trecere și supraveghere a punctelor de trecere în afara orelor fixe de program pentru a preveni evitarea controalelor de trecere a frontierei; presupune monitorizarea prin mijloace statice sau dinamice a frontierei de stat pe segmentele dintre punctele de trecere în scop de prevenire, depistare, constatare și cercetare a acțiunilor ilegale la frontiera de stat, precum și de combatere a criminalității transfrontaliere, și constă dintr-un complex de acțiuni operative și de serviciu (pază, urmărire, observație și control), coordonate și planificate în timp, spațiu și conform scopului, care pot fi executate cu folosirea dispozitivelor electronice moderne și a câinilor de serviciu.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

ȘEDERE ILEGALĂ

Prezență pe teritoriul Republicii Moldova a unui străin care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile privind intrarea, aflarea sau șederea în Republica Moldova.

Sursa: art.3 din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

T

TEMEREA BINE ÎNTEMEIATĂ DE A FI PERSECUTAT

Constituie unul din elementele definiției refugiatului și se referă la elementul subiectiv invocat de către solicitant (starea de spirit a persoanei caracterizat prin experiențele personale), care trebuie să aibă o bază obiectivă justificată confirmată prin situații concrete din țara de origine (elementul obiectiv).

Sursa: art.48 din Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova; pag.23 din Glosarul de termeni. Determinarea statutului și secțiunea de informare privind protecția, Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru refugiați, 2006.

TITLUL DE CĂLĂTORIE

Document de călătorie provizoriu eliberat pentru o singură călătorie spre

Republica Moldova cetățenilor Republicii Moldova, apatrizilor cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova, precum și cetățenilor străini cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova care, din motive obiective, nu pot obține un asemenea document la misiunile diplomatice sau la consulatele statului ai cărui cetățeni sânt, în cazul în care aceste categorii de persoane se află în străinătate și nu sânt în posesia unui document de călătorie valabil pentru revenirea în Republica Moldova.

Sursa: pct.2 din Hotărârea Guvernului R.M nr. 987 din 24.12.2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la titlu de călătorie.

Sinonim: document, act.

TOLERAREA RĂMÂNERII PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Reprezintă permisiunea, acordată de autoritatea competentă pentru străini, de a rămâne pe teritoriul țării străinilor care nu au drept de ședere și care, din motive obiective, nu pot părăsi teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: art.67 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

TORTURĂ

Orice act prin care se provoaca unei persoane, cu intentie, o durere sau suferinte puternice, fizice ori psihice, mai ales cu scopul de a obtine de la aceasta persoana sau de la o persoana terta informatii sau marturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terta persoana l-a comis ori este banuita ca l-a comis, de a o intimida sau de a face presiuni asupra ei ori de a intimida sau a face presiuni asupra unei terte persoane, sau pentru oricare alt motiv bazat pe o forma de discriminare oricare ar fi ea, atunci cind o asemenea durere sau astfel de suferinte sint aplicate de catre un agent al autoritatii publice sau de orice alta persoana care actioneaza cu titlu oficial sau la instigarea ori cu consimtamentul expres sau tacit al unor asemenea persoane. Acest termen nu se refera la durerea ori suferintele rezultind exclusiv din sanctiuni legale, inerente acestor sanctiuni sau ocazionate de ele.

Sursa: art.1, alin.1 din Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984

TRADUCĂTOR

Persoană fizică specializată în traducerea textelor scrise dintr-o limbă în alta în cadrul profesiei sale.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 264 din 11.12.2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției.

Sinonim: translator, interpret

TRAFIC DE COPII

Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil

în scop de exploatare.

Sursa: art.2 din Legea R.M privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nr. 241 din 20.10.2005.

TRAFIC DE FIINȚE UMANE

Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței ori a unor alte mijloace de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

TRAFICANT DE FIINȚE UMANE

Persoană care participă la organizarea și desfășurarea activităților de trafic de ființe umane.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

TRANSPORTATOR

Persoană fizică sau juridică autorizată să efectueze transporturi auto, feroviare, maritime sau aeriene internaționale de călători.

Sursa: art.3 din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

TRATAMENT DEGRADANT

Fapte care creează victimei sentimentul de fobie (teamă), de neliniște, de inferioritate, de natură de a o umili sau înjosi și eventual, de a-i înfrânge astfel rezistența fizică și/sau psihică, săvârșite de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori tacit al unei asemenea persoane.

Sursa: pct.4 din Anexa nr.1 a Ordinului Procuraturii Generale a Republicii Moldova nr. 77 din 31.12.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

TRATAMENT INUMAN

Fapte care cauzează victimei leziuni (prejudiciu corporal efectiv) sau suferințe fizice sau psihice, susceptibile de a produce intense tulburări psihice, săvârșite de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori

tacit al unei asemenea persoane.

Sursa: pct.4 din Anexa nr.1 a Ordinului Procuraturii Generale a Republicii Moldova Nr. 77 din 31.12.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

TRECEREA ILEGALĂ A FRONTIEREI DE STAT

1. Actul de trecere a frontierelor fără a se conforma cerințelor necesare de intrare legală în statul de primire.

2. Trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova prin eludarea sau sustragerea de la controlul efectuat la trecerea acesteia

Sursa: 1. art.3, lit.b) din Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate; 2. art.362 alin.1 din CODUL PENAL al Republicii Moldova din 18.04.2002.

Sinonim: traversarea ilegală a frontierei de stat, străin fără documente, migrația ilegală

T

ȚARA DE ORIGINE

Țara al cărei cetățean este străinul, iar în cazul apatridului, țara în care acesta își avea domiciliul legal și obișnuit.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova.

ȚARA TERȚĂ

O altă țară decât țara de origine.

Sursa: pag.131 din Ghidul de terminologie (rus-englez) în domeniul migrației elaborat de Organizația Internațională pentru Migrațiune, Moscova 2011 (Handbook on migration terminology by the International Organization for Migration, Moscow 2011).

ȚINERE ÎN SERVITUTE PENTRU ACHITAREA DATORIEI

Privare a persoanei de libertate, inclusiv de libertatea de mișcare, reținerea ca ostatic până când ea sau un terț va achita datoria stabilită legal sau ilegal.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

U

UNITATEA FAMILIEI

Un principiu care are drept scop protecția familiei ca element natural și fundamental al societății, așa cum se descrie în art. 16 din Declarația

Universală a Drepturilor Omului. În temeiul acestui principiu, membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională beneficiază de aceeași formă de protecție și de același statut ca și beneficiarul.

Sursa: art.12 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova

UNHCR

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) / Oficiul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați de asemenea cunoscuți precum Agenția ONU pentru refugiați, este un program al ONU mandatat pentru a proteja și acorda suport refugiaților și persoanelor apatride, la solicitarea Guvernelor sau a ONU. UNHCR de asemenea asistă refugiații la repatrierea voluntară, integrarea locală sau relocarea într-un stat terț.

Sursa: Adunarea Generală a Națiunilor Unite, Statutul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, 14 decembrie 1950, A/RES/428(V).

V

VĂTĂMĂRI GRAVE

Prezența uneia din următoarele situații:

- a) existența unei condamnări la pedeapsă capitală sau existența pericolului execuției;
- b) tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante aplicate solicitantului în țara sa de origine;
- c) amenințarea gravă și individuală la viața sau la integritatea corporală a unui civil din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern.

Sursa: art.45 din Legea R.M nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova

VICTIMĂ A TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE

Persoană fizică prezumată sau constatată ca fiind supusă acțiunilor de trafic: recrutare, transportare, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței ori a unor alte mijloace de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia/ recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scop de exploatare.

Sursa: art.2 din Legea R.M nr. 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

VIOLENȚĂ ÎMPOTRIVA COPILULUI

Forme de rele tratamente aplicate de către părinți/reprezentanții legali/

persoana în grija căreia se află copilul sau de către orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea sau moralitatea, care includ tipurile de violență definite în art. 2 din Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din 14.06.2013.

VIZA DE LUNGĂ ȘEDERE (TIP „D” – LUNGĂ ȘEDERE)

Autorizație care se eliberează pentru o perioadă ce nu depășește 12 luni, pentru una sau mai multe șederi a căror durată nu va depăși 90 de zile calendaristice în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice, ceea ce implică luarea în considerare a ultimei perioade de 180 de zile precedente fiecărei zile de ședere, care permite străinului să solicite acordarea dreptului de ședere. Viza de lungă ședere poate fi cu o singură sau cu multiple intrări și ieșiri.

Sursa: art. 14 și art.19 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

VIZA DE SCURTĂ ȘEDERE (TIP „C” – SCURTĂ ȘEDERE)

Autorizație care se eliberează pentru o perioadă determinată, cu una sau mai multe șederi, a căror durată nu depășește 90 de zile calendaristice în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice, ceea ce implică luarea în considerare a ultimei perioade de 180 de zile precedente fiecărei zile de ședere. Viza de scurtă ședere poate fi cu o singură sau cu multiple intrări și ieșiri.

Sursa: art. 14 și art.18 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

VIZA DE TRANZIT (TIP „B” – TRANZIT)

Autorizație care se eliberează la solicitarea străinului care urmează să tranziteze teritoriul Republicii Moldova în scopul deplasării într-un stat terț pentru perioada valabilității vizei statului de destinație și, după caz, pe o perioadă care nu va depăși termenul de un an de zile, cu dreptul de a se afla pe teritoriul țării nu mai mult de 5 zile pentru un tranzit. Viza de tranzit poate fi cu o singură sau cu multiple intrări și ieșiri.

Sursa: art. 14 și art.17 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

VIZA DE TRANZIT AEROPORTUAR (TIP „A” – TRANZIT AEROPORTUAR)

Autorizație care permite străinului să treacă prin zona de tranzit internațional a unui aeroport din Republica Moldova, fără a intra pe teritoriul statului, cu ocazia unei escale sau a unui transfer între două tronsoane ale unui zbor internațional.

Viza de tranzit aeroportuar este obligatorie pentru resortisanții statelor ai căror cetățeni au obligația de a deține o viză de tranzit aeroportuar la trecerea prin zona de tranzit internațional a unui aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu legislația națională. Același regim se aplică și străinilor care, fără a fi cetățeni ai statelor incluse în categoria de state ai căror cetățeni au obligația de a deține o viză de tranzit aeroportuar la trecerea prin zona de tranzit internațional a unui aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, sânt în posesia unui document de călătorie eliberat de autoritățile statelor respective.

Sursa: art.14 și art.16 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

VIZĂ

Autorizație, acordată în condițiile prezentei legi, care conferă străinului dreptul de a intra sau de a tranzita teritoriul Republicii Moldova, precum și dreptul de a se afla pe acest teritoriu o perioadă determinată, cu respectarea scopului pentru care a fost acordată.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

VIZĂ ELECTRONICĂ

Autorizație electronică, care prezintă totalitatea semnelor grafice și a codurilor numerice acordate solicitantului de viză, confirmând eliberarea vizei, care conferă străinului dreptul de a intra sau de a tranzita teritoriul Republicii Moldova, precum și dreptul de a se afla pe acest teritoriu o perioadă determinată, cu respectarea scopului pentru care a fost acordată.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Sinonim: autorizație

X

XENOFOBIE

Atitudini, prejudecăți și comportamentul care resping, exclud și de multe ori defăimă persoane, bazate pe percepția că ei sunt străini pentru comunitate, societate sau identitatea națională.

Sursa: pag.306 din din Glosarul “Azil și Migrație” versiunea 3.0 a Rețelei Europene de Migrație-2014 (Asylum and Migration Glossary 3.0 by the European Migration Network – 2014).

Z

ZONĂ DE TRANZIT

Suprafața situată la frontiera de stat ori în apropierea acesteia, destinată staționării persoanelor care nu au primit aprobarea de intrare în teritoriu, a mijloacelor de transport și a bunurilor, până la stabilirea regimului lor juridic la trecerea frontierei de stat. În cazul aeroporturilor internaționale, prin zonă de tranzit se înțelege suprafața situată între punctul de îmbarcare/debarcare și locurile destinate efectuării controlului pentru trecerea frontierei

Sursa: art.2 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România

ZONĂ DE CONTROL VAMAL

Parte special stabilită și desemnată a teritoriului vamal al Republicii Moldova, creată în scopul efectuării controlului vamal în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Sursa: pct.8 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului nr.1034 din 16.10. 2000, privind aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene.

Sinonim: regiune, teren, sector, suprafață, teritoriu, loc, spațiu

ZONĂ DE FRONTIERĂ

Teritoriu cu lățimea de 10 km de la frontiera de stat către interior, de-a lungul frontierei pe uscat și pe apele de frontier.

Sursa: art.4 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: regiune, teren, sector, suprafață, teritoriu, loc, spațiu

ZONĂ DE TRANZIT DIRECT

Zonă specială determinată în conexiune cu un aeroport internațional, aprobată de către autoritățile publice competente și aflată sub supravegherea directă a acestora și destinată pentru escale de scurtă durată și încărcarea aeronavelor care se află în tranzit prin teritoriul Republicii Moldova.

Sursa: pct.8 din Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului nr.1034 din 16.10.2000, privind aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene.

Sinonim: regiune, teren, sector, suprafață, teritoriu, loc, spațiu

ZONĂ PREFRONTALIERĂ

Regiune geografică situată în afara frontierei de stat a Republicii Moldova.

Sursa: art.3 din Legea R.M nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Sinonim: regiune, teren, sector, suprafață, teritoriu, loc, spațiu.